

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

**Skubi atvejo apžvalga
Sanglaudos politikos
finansavimo
paskirstymas valstybėms
narėms 2021–2027 m.
laikotarpiu**

2019 m. kovo mėn.

Contents

	Paragraph
Terminų žodynelis	
Santrauka	I-VII
Įvadas	01-02
Asignavimų skyrimo principai ir proceso apžvalga	03-10
Asignavimų skyrimo principai	03-06
Proceso apžvalga	07-10
Pradinis asignavimų skyrimas valstybėms narėms	11-24
Asignavimų skyrimas investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslui	11-17
Mažiau išsivystę regionai	12-13
Pereinamojo laikotarpio regionai	14-15
Labiau išsivystę regionai	16-17
Asignavimų skyrimas tikslui „Europos teritorinis bendradarbiavimas“	18-19
Asignavimų skyrimas Sanglaudos fondui	20-23
Asignavimų skyrimo kriterijų finansinė įtaka	24
Pradinių asignavimų tikslinimas	25-37
Viršutinės ribos ir apsauginės sąlygos	26-30
Viršutinės ribos	27
Apsauginės sąlygos	28-29
Išimtys	30
Papildomi pataisymai	31-33
Galutiniai asignavimai	34-37
Baigiamosios pastabos ir tolesni veiksmai	38-40

Priedai

I priedas — Asignavimų skyrimo kriterijų raida per pastaruosius tris programavimo laikotarpius

II priedas — Pradinio Sanglaudos politikos finansavimo paskirstymo valstybėms narėms sistema

III priedas — 2021–2027 m. laikotarpiui nustatytas asignavimų skyrimo mažiau išsivysčiusiems regionams metodas

IV priedas — 2021–2027 m. laikotarpiui nustatytas asignavimų skyrimo pereinamojo laikotarpio regionams metodas

V priedas — 2021–2027 m. laikotarpiui nustatytas asignavimų skyrimo labiau išsivysčiusiems regionams metodas

VI priedas — 2021–2027 m. laikotarpiui nustatytas asignavimų skyrimo Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui metodas

VII priedas — 2021–2027 m. laikotarpiui nustatytas asignavimų skyrimo Sanglaudos fondui metodas

VIII priedas — Viršutinės ribos ir apsauginės sąlygos

IX priedas — ESF+ asignavimų tikslinimo kriterijai

X priedas — ERDF/ ESF+ remiamų regionų klasifikavimas

Audito Rūmų grupė

Terminų žodynelis

„Europos socialinis fondas +“ (ESF+): 2021–2027 m. biudžeto laikotarpio ES fondas, kurio paskirtis – kurti švietimo ir užimtumo galimybes ir gerinti asmenų, kuriems gresia skurdas, padėtį. Palyginti su savo pirmtaku – Europos socialinio fondu, ESF+ dar remia Jaunimo užimtumo iniciatyvą ir Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondą.

Apsauginė sąlyga: mažiausias asignavimo dydis, išreikštas ankstesniu programavimo laikotarpiu gauto asignavimo procentine dalimi.

AROE rodiklis – žmonių, kuriems gresia skurdas arba socialinė atskirtis, procentinė dalis.

Atokiausi regionai: kategorija, apimanti devynis Europos Sąjungos regionus: penkis Prancūzijos užjūrio departamentus ir Prancūzijos užjūrio bendriją Sen Marteną, Ispanijos Kanarų salų autonominę bendruomenę ir Portugalijos Azorų salų ir Madeiros autonominius regionus. Šie regionai patiria tam tikrų suvaržymų (dėl atokumo, izoliuotumo, mažumo, sudėtingų topografinių ir klimato sąlygų, ekonominės priklausomybės ir t. t.), darančių įtaką jų socialiniam ir ekonominiam vystymuisi.

Bendrasis vidaus produktas (BVP): standartinis šalies gerovės matas – visų per tam tikrą nustatytą laikotarpį šalies ūkyje pagamintų prekių ir suteiktų paslaugų pinigine vertė.

Bendrosios nacionalinės pajamos (BNPj): standartinis šalies gerovės matas, grindžiamas pajamomis iš vidaus šaltinių ir užsienio.

Bendrijų nuostatų reglamentas (BNR): ES reglamentas, reglamentuojantis kelis pasidalijamojo valdymo fondus. 2014–2020 m. laikotarpiu – Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013. 2021–2027 m. laikotarpiu – 2018 m. kovo gegužės mėn. paskelbtas Komisijos pasiūlymas, kuriuo nustatomos septynių fondų – Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, „Europos socialinio fondo +“, Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo, Prieglobsčio ir migracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienuų valdymo ir vizų priemonės – reglamentavimo taisyklės.

Berlyno metodas: 1999 m. sukurta sanglaudos fondų lėšų paskirstymo metodika, grindžiama regiono ir šalies gerovės ir nedarbo lygiais. Nors dalykai, į kuriuos atsižvelgiama pagal šį metodą taikomais kriterijais, nesikeitė, su kiekvienu programavimo laikotarpiu kriterijai buvo plėtojami atsižvelgiant naujus uždavinius ir politikos tikslus.

Daugiametė finansinė programa (DFP): ES išlaidų planas, kuriame – paprastai septyneriems metams – nustatomi prioritetai (grindžiami politikos tikslais) ir viršutinės ribos. Tai struktūra, kurios rėmuose sudaromi metiniai ES biudžetai, kuriais ribojamos kiekvienos kategorijos išlaidos. Dabartinė DFP apima 2014–2020 m. laikotarpį.

DG REGIO: Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas

Europos infrastruktūros tinklų priemonė (EITP): priemonė, padedanti nustatyti investicijų prioritetus ir teikti finansinę pagalbą energetikos, transporto, informacijos ir ryšių technologijų sektoriuose, siekiant sukurti itin veiksmingą, tvarią ir tarpusavyje sujungtą infrastruktūrą. Šią priemonę tiesiogiai valdo Komisija.

Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondas (EPLSAF): priemonė, skirta padėti neturtingiausiems visuomenės nariams, pagalbą maistu ir bazinę materialinę paramą derinant su ilgalaikėmis socialinės įtraukties priemonėmis, kuriomis siekiama ištraukti šiuos visuomenės narius iš skurdo.

Europos regioninės plėtros fondas (ERPF): fondas, kurio paskirtis – visoje Europos Sąjungoje stiprinti ekonominę ir socialinę sanglaudą, kad būtų atkurta pusiausvyra tarp regionų, teikiant finansinę paramą šioms prioritetinėms sritims: inovacijų ir mokslinių tyrimų, skaitmeninės darbotvarkės, mažųjų ir vidutinių įmonių, mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos.

Europos teritorinis bendradarbiavimas (ETB): tarpregioninio, tarpvalstybinio ir tarptautinio bendradarbiavimo sistema, pagal kurią koordinuojami politikos mainai ir bendrų veiksmų įgyvendinimas. Šią sistemą finansuoja ERPF.

Jaunimo užimtumo iniciatyva (JUI): Jaunimo garantijų iniciatyvos programa, kuria siekiama padėti nesimokančiam ir nedirbančiam jaunimui regionuose, kuriuose jaunimo nedarbo lygis yra didesnis kaip 25 %.

Labiau išsivystęs regionas (LIR): regionas, kurio BVP vienam gyventojui viršija 90 % (2014–2020 m.) arba 100 % (2021–2027 m.) ES vidurkio.

Mažiau išsivystęs regionas (MIR): regionas, kurio BVP vienam gyventojui nesiekia 75 % ES vidurkio.

Nesimokančių ir nedirbančių jaunuolių lygis – asmenų, kurie nedirba ir nesimoko, procentinė dalis. Į šį skaičių įtraukiami ir nedirbantys, ir neaktyvūs asmenys.

Pereinamojo laikotarpio regionas (PLR): regionas, kurio BVP vienam gyventojui sudaro 75–90 % (2014–2020 m.) arba 75–100 % (2021–2027 m.) ES vidurkio.

Perkamosios galios standartas (PGS): netikras piniginis vienetas, naudojamas nacionalinių sąskaitų suvestiniams rodikliams, patikslintiems pagal valstybių narių kainų lygio skirtumus, išreikšti.

Priemoka: papildoma išmoka, pridedama prie pagrindinės regionui skiriamos asignavimų sumos, atsižvelgiant į įvairius socialinius, ekonominius ir aplinkos kriterijus.

Programavimo laikotarpis: laikotarpis, kuriuo planuojamos ir daromos ES išlaidos.

Retai apgyvendinti šiauriniai regionai: Švedijos šiauriausiosios dalies ir Suomijos šiauriausiosios ir rytinės dalių regionai.

Sanglaudos fondas (SF): ES fondas, kurio paskirtis – mažinti ekonominius ir socialinius skirtumus Europos Sąjungoje, finansuojant investicijas į valstybes nares, kurių bendrosios nacionalinės pajamos vienam gyventojui nesiekia 90 % ES vidurkio.

Sanglaudos politika: ES pagrindinė investicijų politika, kurios tikslas – mažinti regionų ir valstybių narių ekonominius ir socialinius skirtumus, skatinant darbo vietų kūrimą, verslo konkurencingumą, ekonomikos augimą, darnų vystymąsi ir tarpvalstybinį bei tarpregioninį bendradarbiavimą. Ji finansuojama per Europos regioninės plėtros fondą (ERPF), „Europos socialinį fondą +“ (ESF+) ir Sanglaudos fondą (SF).

Strategija „Europa 2020“: 2010 m. pradėta įgyvendinti Europos Sąjungos dešimties metų strategija, kurios tikslas – skatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą.

Teritorinių statistinių vienetų nomenklatūra (NUTS): regioninės statistikos ir lėšų paskirstymo srityse naudojama klasifikacija, pagal kurią valstybės narės, remiantis esamu nacionaliniu administraciniu suskirstymu ir konkrečiomis gyventojų skaičiaus ribinėmis vertėmis, skirstomos į trijų kategorijų regionus. Tie regionai mažėjimo tvarka yra: NUTS 1 (3–7 milijonai gyventojų), NUTS 2 (nuo 800 tūkstančių iki 3 milijonų gyventojų) ir NUTS 3 (150–800 tūkstančių gyventojų).

Santrauka

I Europos Komisija pasiūlė kitu – 2021–2027 m. – programavimo laikotarpiu ES sanglaudos politikos, skirtos turtingų ir neturtingų Europos regionų skirtumams mažinti, įgyvendinimo išlaidoms skirti 373 milijardų eurų. Sanglaudos politikos finansavimas valstybėms narėms paskirstomas per tris fondus: Europos regioninės plėtros fondą (ERPF), „Europos socialinį fondą +“ (ESF+) ir Sanglaudos fondą (SF).

II Tai, kokia viso ES biudžeto dalis bus skirta sanglaudos politikai, iš esmės yra politinis sprendimas. Kiekvienai valstybei narei skiriama suma nustatoma taikant kelis procesus, kurie nuo 2000–2006 m. laikotarpio iš esmės nepasikeitė. Pasiūlymus dėl 2021–2027 m. laikotarpio taikytinos asignavimų skyrimo metodikos Komisija paskelbė teikdama gerokai platesnius pasiūlymus dėl bendrųjų nuostatų reglamento (BNR), kuriuo reglamentuojamas visas trijų pirmiau minėtų pasidalijamojo valdymo fondų ir kitų keturių smulkesnių fondų veikimas. Valstybėms narėms skirtinų sumų nustatymo procesai yra gana sudėtingi. Todėl šioje skubioje atvejo apžvalgoje siekiama aprašyti tuos procesus, atsižvelgiant į jų kontekstą, kad suinteresuotieji asmenys galėtų suprasti tų procesų loginį pagrindimą ir veikimą.

III Sanglaudos politikos srityje Komisija siūlo skirti 326,3 milijardo eurų sumą ERDF/ESF+, o likusius 46,7 milijardo eurų – Sanglaudos fondui. Pirmoji suma skiriama dviem aukšto lygio tikslams – investicijoms į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą (316,8 milijardo eurų) ir Europos teritoriniam bendradarbiavimui (9,5 milijardo eurų). Asignavimų procesai skiriasi:

- o Siekiant investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslo, skirtingi procesai taikomi trimis regionų gerovės kategorijoms (mažiau išsivystę, pereinamojo laikotarpio, labiau išsivystę regionai). Pagrindinis kriterijus, nuo kurio priklauso finansavimas, yra santykinė gerovė, tačiau regionai gali gauti ir papildomas išmokas, susijusias su socialiniais, ekonominiais ir aplinkos veiksniais – nedarbu (visų pirma – jaunimo nedarbu), išsilavinimu, išmetamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu ir migracija. Nustatant 2021–2027 m. laikotarpiu taikytiną metodiką, paskutiniai du veiksniai siūlomi pirmą kartą.
- o Siekiant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo, finansavimas regionams visų pirma skiriamas pagal susijusių gyventojų skaičių.
- o Finansavimas iš Sanglaudos fondo yra numatytas valstybėms narėms, kurių gerovė nesiekia 90 % ES vidurkio. Finansavimas skiriamas pagal finansavimo

reikalavimus atitinkančių valstybių narių gyventojų skaičių ir plotą ir patikslinamas atsižvelgiant į santykinę gerovę.

Apskritai nuo santykinės gerovės priklauso kiek daugiau nei 80 % skiriamos asignavimų sumos.

IV Kaip ir ankstesniais laikotarpiais, per pirmiau nurodytus procesus apskaičiuoti asignavimai paskui dar tikslinami, siekiant sumažinti reikšmingus atskirų valstybių narių gaunamų sumų svyravimus. Šie patikslinimai atliekami taikant viršutines ribas, kuriomis ribojama didžiausia gautina suma, ir apsaugines sąlygas, kuriomis garantuojamas tam tikras minimalus finansavimo lygis.

V Po to, kai atsižvelgiama į viršutines ribas ir apsaugines sąlygas, Komisija siūlo taikyti dar du patikslinimus. Pirmiausia, Komisija siūlo užtikrinti, kad iš Sanglaudos fondo 11 milijardų eurų būtų perkeliama tiesiogiai valdomai Europos infrastruktūros tinklų priemonei (EITP). Atskirai nuo pradinio pasiūlymo dėl BNR Komisija pasiūlė lėšų skyrimo ESF+ metodiką, siekdama valstybių narių lygmeniu atskirti asignavimus ESF+ (iš viso – 100 milijardų eurų) ir ERPF. Pagrindinis kriterijus yra ESF išteklių dalis, kurią kiekviena valstybė narė gavo 2014–2020 m. laikotarpiui, ji patikslinama taikant du papildomus kriterijus, susijusius su jaunimo nedarbu ir socialine įtrauktimi.

VI Pagal Komisijos pasiūlymą 2021–2027 m. valstybės narės iš viso gautų 10 % mažesnę sanglaudos politikos finansavimą nei ankstesniu laikotarpiu. Vienas iš svarbių veiksnių, dėl kurių keičiasi atskirų asignavimų sumos, yra pakitęs daugelio regionų (ir kai kurių valstybių narių) gerovės lygis, lėmęs jų statuso pasikeitimą (pavyzdžiui, mažiau išsivystęs regionas tapo pereinamojo laikotarpio regionu). Dėl viršutinių ribų ir apsauginių sąlygų taikymo valstybės narės gaunamas sanglaudos politikos finansavimas nepadidėtų daugiau kaip 8 % ir nesumažėtų daugiau kaip 24 %. Pagal pasiūlymą bendra sanglaudos politikos finansavimo dalis, skiriama mažiau išsivysčiusiems regionams, liktų tokia pat – 75 % numatytojo finansavimo.

VII Galutinis šio proceso etapas nėra Komisijos siūlomos metodikos dalis – jis vykdomas per ES ir valstybių narių politines derybas. Ankstesniais laikotarpiais per šias derybas buvo susitarta dėl papildomų asignavimų kai kurioms valstybėms narėms ir regionams. Nuo 2009 m. vasario mėn. taikomas peržiūrėtas tvarkaraštis, pagal kurį, atsižvelgiant į Europos Vadovų Tarybos išvadą, siekiama 2019 m. rudenį susitarti dėl daugiamečių finansinės programos (DFP), o netrukus po to – baigti derybas dėl BNR.

Ivadas

01 Sanglaudos politika, skirta skatinti valstybių narių ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą, yra viena svarbiausių Europos Sąjungos (ES) veiklos sričių, jai skiriama apie trečdalį ES biudžeto. Kiekvienai valstybei narei suteikiama galimybė išleisti fiksuotą sumą, skiriamą naudojant įvairius finansavimo mechanizmus, kuriais siekiama sanglaudos tikslų. Valstybėms narėms skirtinų sumų nustatymo procesai yra gana sudėtingi. Šioje skubioje atvejo apžvalgoje siekiama aprašyti tuos procesus, atsižvelgiant į jų kontekstą, kad skaitytojams būtų lengviau suprasti tų procesų loginį pagrindimą ir veikimą.

02 Kadangi ši skubi atvejo apžvalga nėra audito ataskaita, joje nepateikiama audito nuomonių, išvadų ar rekomendacijų. Šioje apžvalgoje daugiausia dėmesio skiriama kitu – 2021–2027 m. – programavimo laikotarpiu siūlomai taikyti sanglaudos fondų lėšų paskirstymo metodikai, dėl jos ES teisės aktų leidėjai turėtų apsispręsti per kitus 12 mėnesių. Kai tinka, šie pasiūlymai palyginami su ankstesniais laikotarpiais. Apžvalgos struktūra yra tokia:

- pagrindiniai asignavimų skyrimo proceso principai ir asignavimų skyrimo proceso apžvalga;
- pradinių asignavimų skyrimas valstybėms narėms, susidedantis iš kelių skirtingų etapų;
- vėlesnis pradinių asignavimų patikslinimas.

Asignavimų skyrimo principai ir proceso apžvalga

Asignavimų skyrimo principai

03 Atsižvelgiant į Sutartyje nustatytą tikslą¹, sanglaudos politika plėtojama siekiant mažinti atotrūkį tarp neturtingų ir turtingų Europos regionų. Vadovaujantis šia politika, pagrindinis asignavimų skyrimo principas yra toks, kad ištekliai tiesiogiai nukreipiami į neturtingiausias šalis ir regionus. Tačiau, kaip ir ankstesniais laikotarpiais, pagal 2021–2027 m. daugiamečę finansinę programą (DFP) sanglaudos finansavimas skiriamas ir turtingesniems regionams. Komisijos teigimu, taip daroma dėl to, kad didžiausieji iššūkiai (pavyzdžiui, globalizacija ir perėjimas prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos), daro vis didesnę poveikį daugeliui ES regionų, įskaitant ir labiau išsivysčiusius regionus².

04 Lėšų paskirstymo metodika buvo parengta 2000–2006 m. programavimo laikotarpiui³ ir nuo tada jos bendrasis principas beveik nepasikeitė. Santykinė gerovė tebėra tas kriterijus, nuo kurio daugiausia priklauso valstybių narių ir regionų gaunamos sumos⁴. Atsižvelgiant į politikos prioritetus, asignavimų skyrimo procese taikomi ir kiti kriterijai, tačiau jų įtaka yra gerokai mažesnė. Ankstesniais programavimo laikotarpiais buvo taikomi kriterijai, susiję su darbo rinka ir išsilavinimu; 2021–2027 m. laikotarpiu Komisija kaip papildomus kriterijus siūlo taikyti migracijos srautus ir išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. *I priede* pateikta išsamesnės informacijos apie kriterijų raidą. Kadangi labai svarbu, kad duomenys būtų patikimi ir kad juos pripažintų valstybės narės, Komisija, skirdama asignavimus, remiasi Eurostato duomenimis.

¹ SESV 174 straipsnis.

² 2018 m. gegužės 29 d. ES Komisijos faktų apžvalga ir poveikio, susijusio su 2021–2027 m. laikotarpiu, vertinimas, SWD (2018) 283 *final*.

³ Žinomas kaip Berlyno metodas, nes dėl jo buvo sutarta 1999 m. Berlyne vykusiame aukščiausiojo lygio susitikime.

⁴ Komisija, išnagrinėjusi alternatyvius rodiklius, nusprendė, kad šis matas yra pats neutraliausias ir patikimiausias rodiklis, parodantis regionų ir valstybių narių poreikius ir skirtumus. Žr. 2014 m. liepos mėn. Regioninės ir miestų politikos GD ataskaitos dėl ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos p. 198

05 Siekiant užtikrinti, kad skirtingais programavimo laikotarpiais atskiroms valstybėms narėms skiriami asignavimai pernelyg nesiskirtų, taikomos tokios priemonės kaip viršutinės ribos ir apsauginės sąlygos.

06 Galutiniai sprendimai dėl asignavimų skyrimo pagal DFP priimami itin politiniame kontekste. Kadangi DFP tvirtinama vienbalsiai, asignavimų skyrimo proceso rezultatas turi būti priimtinas Europos Parlamentui ir visoms valstybėms narėms. Paprastai būtinos išsamios derybos: ankstesniais laikotarpiais valstybėms narėms, be sumų, skirtų pagal atitinkamas formules, buvo skirtos papildomos sumos. Galutinė asignavimų suma yra politinio kompromiso klausimas.

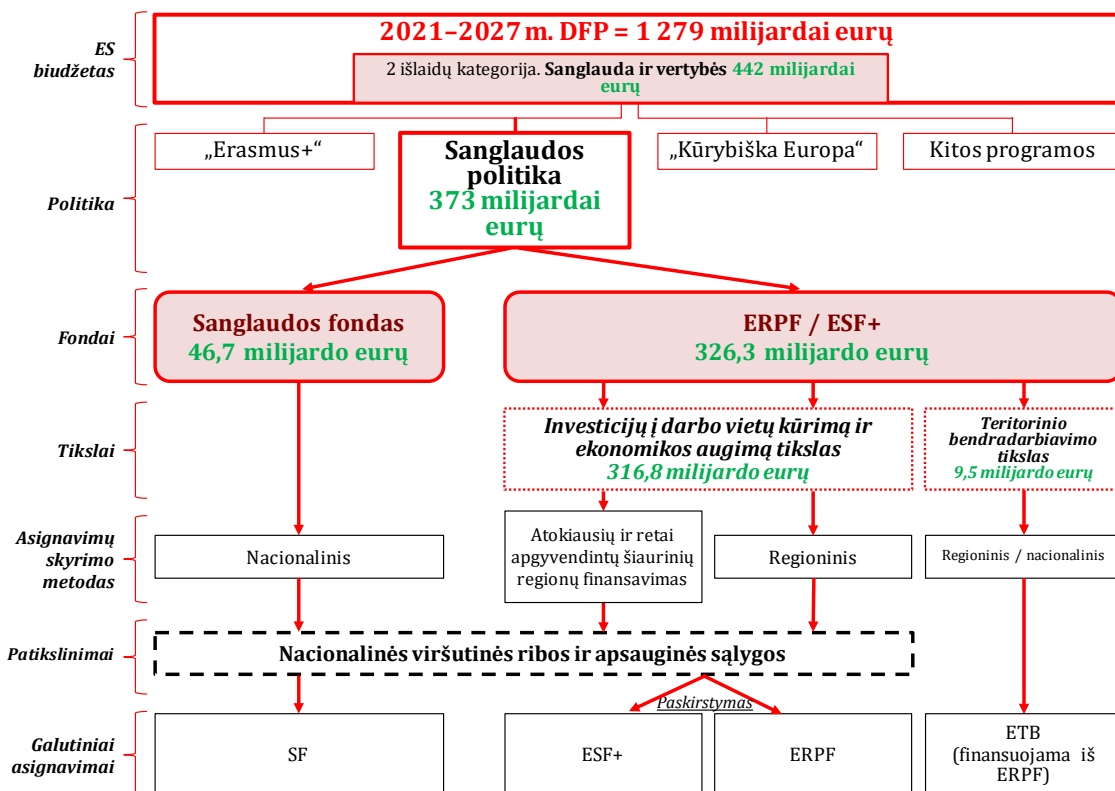
Proceso apžvalga

07 2021–2027 m. laikotarpiu Komisija pirmą kartą į pasiūlymą dėl BNR⁵ įtraukė asignavimų skyrimo metodikos aprašymą. Šiame pasiūlyme taip pat nurodytos valstybėms narėms skiriamos sumos.

08 Toliau pateiktoje **1 diagramoje** pateikta Komisijos pasiūlymo paskirstyti visus konkretaus laikotarpio išteklius sanglaudos politikos asignavimams kiekvienai valstybei narei per kiekvieną fondą apžvalga. Jei nenurodyta kitaip, visi šioje apžvalgoje pateikti skaičiai išreikšti dabartinėmis kainomis.

⁵ Pasiūlymo dėl BNR, COM(2018) 375 *final*, XXII priedas. Šiame pasiūlyme remiamasi prielaida, kad 2019 m. kovo mėn. pabaigoje Jungtinė Karalystė išstoja iš ES. 2019 m. vasario mėn. dar nebuvo aiškių susitarimų dėl galimo JK išstojimo. Todėl iš šios apžvalgos pašalinome visas su Jungtinės Karalystės išstojimu iš ES susijusias motyvas.

1 diagrama. Sanglaudos politikos finansavimo paskirstymo procesas

Šaltinis: Audito Rūmai.

Pastaba. Nurodytos lėšų sumos atitinka Komisijos pasiūlymus dėl 2021–2027 m. laikotarpio. Į jas įtrauktas finansavimas, kuris valstybėms narėms nėra skiriamas tiesiogiai (perkėlimai): 11,3 milijardo eurų SF perkelta Europos infrastruktūros tinklų priemonei (EITP), 1,3 milijardo eurų – Komisijos valdomai techninei paramai (visiems fondams), 1,2 milijardo eurų – Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo tarpregioniniams komponentams, 0,6 milijardo eurų iš ERPF perkelta „Europos miestų iniciatyvai“, 0,2 milijardo eurų – ESF+ remiamam tarptautiniam bendradarbiavimui.

09 Pradiniai šio proceso etapai yra tokie:

- o pradedama nuo programavimo laikotarpiui skirtu bendro ES daugiamečio biudžeto. 2018 m. gegužės mėn. Komisija paskelbė savo pasiūlymus dėl kito – 2021–2027 m. – laikotarpio⁶. Palyginti su ankstesniu (2014–2020 m.) laikotarpiu, Komisijos pasiūlyme nurodytas bendras biudžetas yra didesnis 18 % (padidintas nuo 1 087 milijardų eurų iki 1 279 milijardų eurų). Po patikslinimų šis padidinimas sudaro 5 %⁷;

⁶ COM(2018) 322 final ir COM(2018) 321 final.

⁷ 2018 m. liepos mėn. Audito Rūmų apžvalginio pranešimo „Komisijos pasiūlymas dėl 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos“ 4 ir 6 dalys. Atliekant patikslinimus, įvertintas poreikis atsižvelgti į infliaciją ir Jungtinės Karalystės išstojimą iš ES.

- o iš šios bendros sumos Komisija siūlo 442 milijardus eurų skirti kategorijai „Sanglauda ir vertybės“, o iš tos sumos 373 milijardus eurų skirti Sanglaudos politikai (10 % mažiau nei ankstesniu laikotarpiu). Pastarosios sumos skyrimas nagrinėjamas šioje apžvalgoje. Sanglaudos politiką remia trys fondai: Europos regioninės plėtros fondas (ERPF), „Europos socialinis fondas +“ (ESF+) ir Sanglaudos fondas (SF);
- o iš viso sanglaudos politikos finansavimo ES 46,7 milijardo eurų skyrė Sanglaudos fondui, o likusią dalį – ERPF / ESF+ (šiems fondams iš pradžių skiriama bendra suma);
- o bendrą 326,3 milijardo eurų sumą Europos regioninės plėtros fondui ir „Europos socialiniam fondui +“ ES skyrė dviem tikslams – investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslui (jam skirta didžioji šios sumos dalis) ir Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui. Nedidelė pirmajam tikslui skirtos sumos dalis (1,6 milijardo eurų) yra skirta atokiausiems ir retai apgyvendintiems šiauriniams regionams.

10 Kitas etapas yra pirmasis etapas, kuriame nustatomi asignavimai atskiroms valstybėms narėms – visai šaliai arba jos regionams. Pradiniams asignavimams, susijusiems su įvairiais bendro numatytojo sanglaudos finansavimo elementais, nustatyti taikomos įvairios procedūros, aprašytos tolesniuose skirsniuose ir išdėstytos **II priede**. Pirma paaiškinami ERDF / ESF+ asignavimai, paskui – SF asignavimai. Šios apžvalgos dalies paskutiniajame skirsnyje aprašomi vėlesni pataisymai, įskaitant viršutines ribas, apsaugines sąlygas ir asignavimus „Europos socialiniam fondui +“. Visame dokumente mes naudojame pavyzdžius, pagrįstus išgalvotomis valstybėmis narėmis ar regionais, siekdami parodyti skaičiavimus.

Pradinis asignavimų skyrimas valstybėms narėms

Asignavimų skyrimas investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslui

11 Su minėtais dviem ERDF / ESF+ tikslais susijusiam finansavimui paskirstyti taikomi įvairūs procesai. Skiriant su pirmuoju – investicijų į darbo vietų kūrimą ir augimą – tikslu susijusius asignavimus, svarbus kriterijus yra santykinė regionų gerovė⁸. 2021–2027 m. laikotarpiu Komisija siūlo taikyti šias kategorijas (taip pat žr. X priedą):

- o mažiau išsivystę regionai, kurių BVP vienam gyventojui nesiekia 75 % ES vidurkio;
- o pereinamojo laikotarpio regionai, kurių BVP vienam gyventojui sudaro 75–100 % ES vidurkio;
- o labiau išsivystę regionai, kurių BVP vienam gyventojui viršija ES vidurkį.

Mažiau išsivystę regionai

12 Asignavimai mažiau išsivysčiusiems regionams nustatomi trimis etapais, kaip parodyta *IIIa priede*:

- 1) regiono BVP vienam gyventojui ir ES vidurkio skirtumas – gerovės skirtumas – padauginamas iš regiono gyventojų skaičiaus;
- 2) gautas skaičius padauginamas iš tam tikro koeficiento, rodančio santykinę valstybės narės, kuriose yra aptariamas regionas, gerovę; žr. *IIIb priedą*. Todėl neturtingam neturtingos šalies regionui skiriama daugiau lėšų nei tokiam pat neturtingam turtingesnės šalies regionui;
- 3) regionai gali gauti papildomas išmokas, susijusias su socialiniais, ekonominiais ir aplinkos veiksniais – nedarbu (konkrečiai – jaunimo nedarbu), išsilavinimu, išmetamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu ir migracija; žr. *IIIc priedą*.

⁸ Gerovę Komisija matuoja pagal bendrąjį vidaus produktą (BVP) ir bendrąsias nacionalines pajamas (BNPj), taikydama patikslinimus, kuriais atsižvelgiama į perkamąją galią, arba jų netaikydama. Šios sąvokos paaiškintos terminų žodynyje.

13 1 lentelėje pateiktas išsivysčiusiems regionams taikomo proceso praktinis pavyzdys, kuriame naudojamas išgalvotas regionas.

1 lentelė. Individualių asignavimų mažiau išsivysčiusiems regionams apskaičiavimo pavyzdys

Regionas			
1 etapas		(1) Regiono BVP vienam gyventojui	15 000 eurų
		(2) ES BVP vienam gyventojui	25 000 eurų
		(3) Gerovės skirtumas = (2) – (1)	10 000 eurų
		(4) Regiono gyventojų skaičius	3 500 000
		(5) Pradinė teorinė suma = (3) x (4) x 7 metai	245 milijardai eurų
2 etapas		Šalies BNPj vienam gyventojui	90 % ES vidurkio
		(6) Atitinkamas koeficientas (žr. IIIb priedą)	1,3 %
		(7) Individualus asignavimas = (5) x (6)	3 185 milijonai eurų
3 etapas (pavyzdys, kai mokamos 3 priemokos)	1 priemoka. Nedarbas	Bedarbių skaičius (a)	300 000
		Nedarbo lygis (b)	13,2 %
		Mažiau išsivysčiusių regionų vidurkis (c)	13,5 %
		Asmenų, kurie viršija vidurkį, skaičius	0
		(8) Priemokos suma = (d) x 500 eurų x 7 metai	0 eurų
	2 priemoka. Jaunimo nedarbas	Jaunų bedarbių skaičius (a)	60 000
		Jaunimo nedarbo lygis (b)	35,0 %
		Mažiau išsivysčiusių regionų vidurkis (c)	32,6 %
		Asmenų, kurie viršija vidurkį, skaičius (jei b > c) (d) = (a) – [(a) / (b) x (c)]	4 114
		(9) Priemokos suma = (d) x 500 eurų x 7 metai	14,4 milijono eurų
	3 priemoka. Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis	Šalyje išmetamas CO2 kiekis (a)	200 milijonų tonų
		2030 m. tikslas (b)	175 milijonai tonų
		Tikslą viršijanti suma (jei a > b) (c) = (a) – (b)	25 milijonai tonų
		Regiono gyventojų skaičiaus dalis šalies gyventojų skaičiuje (d)	10,0 %
		(10) Priemokos suma = (c) x (d) x 1 euras x 7 metai	17,5 milijono eurų
2021–2027 m. asignavimas = (7) + (8) + (9) + (10)			3 216,9 milijono eurų

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos pasiūlymo dėl BNR XXII priedo 1 dalies a–g punktais.

Pastaba. Tai nėra išsamus asignavimų skyrimo procesas, nes pavyzdyje neparodytas visų priemokų skyrimas.

Pereinamojo laikotarpio regionai

14 Komisija siūlo 2021–2027 m. laikotarpiu pereinamojo laikotarpio regionais laikyti regionus, kurių BVP vienam gyventojui sudaro 75–100 % ES vidurkio⁹. 2014–2020 m. laikotarpiu tokiais regionais laikyti regionai, kurių BVP vienam gyventojui sudarė 75–

⁹ Komisijos pasiūlymo dėl BNR, (COM(2018) 375 final) 102 straipsnio 2 dalies b punktas).

90 % ES vidurkio; 90–100 % kategorijos regionai anksčiau buvo klasifikuojami kaip labiau išsivystę (žr. toliau **16** dalį). Dėl šio pakeitimo gerokai – nuo 15 % iki daugiau kaip 25 % – padaugėja šiai kategorijai priskiriamų ES gyventojų. Perėjimo nuo labiau išsivysčiusio prie pereinamojo laikotarpio statuso poveikis yra tas, kad atitinkami regionai gali gauti daugiau sanglaudos srities finansavimo. Komisija šį pakeitimą grindžia tuo, kad vidutinių pajamų regionuose vis dar yra neišspręstų struktūrinių problemų, ir šiuos regionus pamažu baigia pasivyti ne tokie klestintys, tačiau sparčiai besivystantys regionai¹⁰, o kartu nuo jų vis labiau tolsta labiau išsivystę regionai. Šalys, kurioms šis pakeitimas turi daugiausia įtakos, yra Suomija, Prancūzija, Vokietija, Slovėnija ir Nyderlandai. Nepaisant pereinamojo laikotarpio regionų apimties išplėtimo, 2021–2027 m. laikotarpiu siūlomo taikyti asignavimų skyrimo proceso metodika iš esmės nesiskiria nuo taikytos 2014–2020 m. laikotarpiu.

15 Asignavimai skiriami keturiais etapais, kaip parodyta **IV priede**:

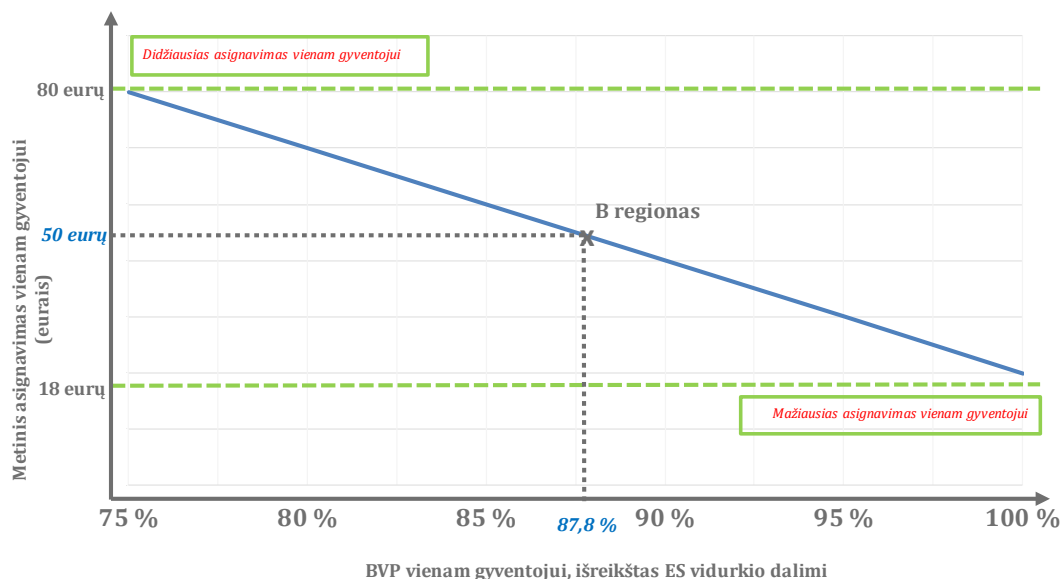
- 1) nustatomas mažiausiasis paramos lygis (18 eurų per metus vienam gyventojui) prieš priemokas. Tai teorinė pradinė suma vienam gyventojui, kurią regionas gautų, jei būtų labiau išsivystęs regionas¹¹;
- 2) nustatomas didžiausiasis paramos lygis prieš priemokas. Tai 60 % vienam gyventojui skiriamo asignavimo, kurį regionas gautų, jei būtų mažiau išsivystęs regionas (**12** dalis), kurio BVP vienam gyventojui sudaro 75 % ES vidurkio¹²;
- 3) paskui parama atitinkamam regionui nustatoma pagal regiono BVP vienam gyventojui ir ES vidurkio santykį, laikantis pirmiau nurodytų mažiausiosios ir didžiausiosios ribų. **2 diagramoje** pateiktas praktinis pavyzdys, susijęs su regionu, kurio BVP vienam gyventojui sudaro 87,8 % ES vidurkio; iš diagramos matyti, kad vienam tokio regiono gyventojui kasmet būtų skiriama po 50 eurų;
- 4) Valstybės narės gali gauti papildomas priemokas, kaip ir mažiau išsivysčiusių regionų atveju (**IIIc priedas**), susijusias su socialiniais, ekonominiais ir aplinkos veiksniais – nedarbu (konkrečiai – jaunimo nedarbu), išsilavinimu, išmetamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu ir migracija.

¹⁰ 2014 m. liepos mėn. DG REGIO šeštoji ataskaita dėl ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos, p. 198.

¹¹ Komisijos pasiūlymo dėl BNR XXII priedo 2 dalies a punktas ir 3 dalis.

¹² Ten pat, 1 dalies a ir b punktai.

2 diagrama. Pradinio asignavimo apskaičiavimo praktinis pavyzdys, naudojant išgalvotą pereinamojo laikotarpio regioną

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis XXII priedo 2 dalies a ir b punktais.

Pastaba. Diagramoje parodyta, kaip, atsižvelgiant į tai, kad regiono gerovė siekia 87,8 % ES vidurkio, skiriamas asignavimas, lygus 50 eurų per metus vienam gyventojui.

Labiau išsivystę regionai

16 Labiau išsivystę regionai yra tokie regionai, kurių BVP vienam gyventojui viršija ES vidurkį¹³. Ši asignavimų skyrimo metodika skiriasi nuo pirmiau aprašytų metodikų, tačiau yra labai panaši į taikytą 2014–2020 m. Kaip parodyta *Va priede*, taikomi trys etapai:

- 1) Komisija apskaičiuoja bendrą labiau išsivysčiusių regionų finansavimo sumą, vienam asmeniui per metus skirtiną sumą padauginama iš tų regionų gyventojų skaičiaus;
- 2) iš šios bendros sumos kiekvienam regionui skiriama tam tikra suma, nustatoma pagal duomenis, susijusius su septyniais demografiniais, socialiniais ir ekonominiais rodikliais. Šiems rodikliams taikomi skirtingi korekciniai koeficientai – nuo 20 %, taikomo gyventojų skaičiui ir išsilavinimui, iki 2,5 %, taikomo gyventojų tankumui. Rodikliai ir jų korekciniai koeficientai nurodyti *Vb priede*. Pagal kiekvieną rodiklį apskaičiuojama kiekvienam regionui tenkanti dalis ir, siekiant nustatyti kiekvieno regiono asignavimų sumą, ji padauginama iš viso

¹³ Komisijos pasiūlymo dėl BNR (COM(2018) 375) 102 straipsnio 2 dalies c punktas.

numatytojo finansavimo. **2 lentelėje** pateiktas šio metodo taikymo pavyzdys, susijęs su pirmuoju rodikliu.

- 3) Galiausiai, taikant tokį pat procesą, koks taikomas mažiau išsivysčiusiems ir pereinamojo laikotarpio regionams, jei taikytina, gali būti pridedamos priemokos, susijusios su išmetamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu ir migracija.

2 lentelė. Asignavimų skyrimo labiau išsivysčiusiems regionams metodo pavyzdys. Pavyzdiniai skaičiavimai pagal 1 rodiklį (gyventojų skaičius)

Regionas		
1 etapas. Visiems labiau išsivysčiusiems regionams numatyti ištekliai (išskyrus priemokas)	(1) Bendras gyventojų skaičius	208 milijonai
	(2) Asignavimas vienam gyventojui	18 eurų
	(3) Visa labiau išsivysčiusiems regionams finansuoti	26,2 milijardo
2 etapas	(4) Regiono gyventojų skaičius	6 milijonai
	(5) Bendras labiau išsivysčiusių regionų gyventojų skaičius	208 milijonai
	(6) Gyventojų skaičiaus dalis = (4) / (5)	2,9 %
	(7) 1 rodiklio dalis numatytuose ištekliuose	20 %
	(8) Perskaičiuotoji procentinė regiono dalis = (7) x (6)	0,6 %
	(9) Galutinis pagal 1 rodiklį regionui skiriamas asignavimas = (8) x (3)	151 milijonas eurų

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos pasiūlymo dėl BNR XXII priedo 3 ir 4 dalimis.

17 Kaip ir 2014–2020 m. laikotarpiu, dėl šio tikslo Komisija taip pat siūlo užtikrinti, kad būtų skiriama 1,6 milijardo eurų atokiausiems ir retai apgyvendintiems šiauriniams regionams. Finansavimas būtų paskirstomas pagal gyventojų skaičių.

Asignavimų skyrimas tikslui „Europos teritorinis bendradarbiavimas“

18 Sanglaudos politikos tikslai, susiję su Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslu, finansuojami per ERPF. Su šiuo tikslu susiję asignavimai skiriami remiantis keturių krypčių veikla (**Via priedas**): tarpvalstybiniu sausumos srities bendradarbiavimu, jūrų srities bendradarbiavimu, tarptautiniu bendradarbiavimu ir atokiausių regionų bendradarbiavimu. Komisija siūlo 2021–2027 m. laikotarpiu šiam tikslui skirti 9,5 milijardo eurų¹⁴, kiekvienai krypčiai numatant skirtingas sumas. Kiekvienos krypties

¹⁴ Siūlomame Europos teritorinio bendradarbiavimo reglamente (COM(2018) 374 final) išskiriami penki komponentai: tarpvalstybinis bendradarbiavimas, tarptautinis ir jūrų srities bendradarbiavimas (asignavimų skyrimo proceso atžvilgiu – dvi atskiros kryptys), atokiausių regionų bendradarbiavimas, tarpregioninis bendradarbiavimas ir tarpregioninės investicijos į inovacijas. Nurodytieji du tarpregioniniai komponentai, kuriems iš viso skiriama 1,2 milijardo eurų, valstybėms narėms nepaskirstomi.

finansavimas reikalavimus atitinkantiems regionams būtų paskirstomas pagal susijusį gyventojų skaičių; žr. *Vlb priedą*. Didžioji finansavimo dalis skiriama sausumos srities bendradarbiavimo krypčiai.

19 *3 lentelėje* pateiktas finansavimo pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslą praktinis pavyzdys.

3 lentelė. Pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslą valstybei narei skirtino asignavimo apskaičiavimo pavyzdys

Valstybė narė		
A. Tarpvalstybinis sausumos srities bendradarbiavimas	(1) Valstybės narės gyventojų skaičiaus dalis bendrame sausumos pasienio regionų gyventojų skaičiuje	5,0 %
	(2) Gyventojų, gyvenančių mažesniu kaip 25 km atstumu nuo sienos, skaičiaus dalis bendrame gyventojų skaičiuje	10,0 %
	(3) Svertinė dalis = 60 % x (1) + 40 % x (2)	7,0 %
	(4) Bendras šiai krypčiai numatytas finansavimas	5,0 milijardo eurų
	(5) <i>Asignavimas šiai krypčiai = (3) x (4)</i>	350 milijonų eurų
B. Jūrų srities bendradarbiavimas*	(1) Valstybės narės gyventojų skaičiaus dalis bendrame pasienio pakrančių regionų gyventojų skaičiuje	1,0 %
	(2) Gyventojų, gyvenančių mažesniu kaip 25 km atstumu nuo pakrančių, skaičiaus dalis bendrame gyventojų skaičiuje	2,0 %
	(3) Svertinė dalis = 60 % x (1) + 40 % x (2)	1,4 %
	(4) Bendras šiai krypčiai numatytas finansavimas	1,35 milijardo eurų
	(5) <i>Asignavimas šiai krypčiai = (3) x (4)</i>	19 milijonų eurų
C. Tarptautinis bendradarbiavimas*	(1) Valstybės narės gyventojų skaičiaus dalis ES gyventojų skaičiuje	5,0 %
	(2) Bendras šiai krypčiai numatytas finansavimas	1,65 milijardo eurų
	(3) <i>Asignavimas šiai krypčiai = (1) x (2)</i>	82,5 milijono eurų
D. Atokiausių regionų bendradarbiavimas	(1) skaičiuje	8,0 %
	(2) Bendras šiai krypčiai numatytas finansavimas	0,3 milijardo eurų
	(3) <i>Asignavimas šiai krypčiai = (1) * (2)</i>	24 milijonai eurų
E. Bendras ETB paskirties asignavimas 2021–2027 m. laikotarpiui = A(5) + B(5) + C(3) + D(3)		475,5 milijono eurų

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos pasiūlymo dėl BNR XXII priedo 8 dalimi ir Europos Komisijos parengta pateiktimi „Kiekvienai valstybei narei skirtinų finansinių asignavimų nustatymo metodika“.

* Siūlomame Europos teritorinio bendradarbiavimo reglamente (COM(2018) 374 *final*) tarptautinis ir jūrų srities bendradarbiavimas yra vienas komponentas, jo biudžetas – 3 milijardai eurų. Jis padalytas (į 1,35 milijardo eurų ir 1,65 milijardo eurų) tik paskirstymo valstybėms narėms tikslais.

Asignavimų skyrimas Sanglaudos fondui

20 Valstybės narės, kurių BNPj vienam gyventojui nesiekia 90 % ES vidurkio, gali gauti Sanglaudos fondo paramą. Komisija pasiūlė 2021–2027 m. laikotarpiu Sanglaudos fondui iš viso skirti 46,7 milijardo eurų, t. y. 45 % mažiau nei ankstesniu laikotarpiu. Šį reikšmingą sumažinimą Komisija aiškina tuo, kad valstybėse narėse, kurios į ES įstojo 2004 ir 2007 m, sumažėjo didelių investicijų į transporto ir aplinkos infrastruktūrą poreikis. Šį SF finansavimo sumažinimą faktiškai kompensuoja didesni ERPF ir ESF+

asignavimai neturtingesniems regionams, taigi bendri santykiniai sanglaudos politikos lėšų asignavimai neturtingesniems regionams iš esmės nesikeičia.

21 Sanglaudos fondo biudžeto paskirstymo procesas lieka tokia pati, kaip ir ankstesniais laikotarpiais. Asignavimų skyrimo procesas yra toks (žr. *VII priedą*):

- 1) Pirmiausia, taikant 62,90 euro asmeniui metinę normą, apskaičiuojama teorinė bendra asignavimų Sanglaudos fondui suma.
- 2) Remiantis gyventojų skaičiumi (50 %) ir plotu (50 %) ¹⁵, atliekamas pradinis asignavimų paskirstymas.
- 3) Šie pradiniai asignavimai patikslinami atsižvelgiant į šalies gerovę (remiantis valstybės narės BNPj, susijusiomis su ES vidurkiu).
- 4) pagal patikslinimo atsižvelgiant į gerovę metodiką apskaičiuotoji procentinė dalis turi būti perskaičiuojama. Paskui, perskaičiuotąją procentinę valstybės narės dalį padauginus iš viso numatytojo SF finansavimo, nustatomas valstybei narei skirtinas asignavimas.

22 *4 lentelėje* pateiktas finansavimo iš Sanglaudos fondo praktinis pavyzdys.

4 lentelė. Valstybei narei skirtino SF asignavimo apskaičiavimo pavyzdys

Valstybė narė		
A. 1 etapas. Numatytieji Sanglaudos fondo ištekliai	62,9 euro vienam gyventojui x 7 metai x bendras reikalavimus atitinkančių gyventojų skaičius	46,7 milijardo eurų
B. 2 etapas. Valstybės narės dalis	(1) Valstybės narės gyventojų skaičiaus dalis	10 %
	(2) Valstybės narės ploto dalis	8 %
	(3) Valstybės narės dalis = 50 %xB(1) + 50 %xB(2)	9 %
C. 3 etapas. Patikslinimas atsižvelgiant į santykinę šalies gerovę	(1) Dydis, kuriuo valstybės narės BNPj vienam gyventojui yra mažesnės už visų Sanglaudos fondo finansavimo reikalavimus atitinkančių valstybių narių vidurkį	30 %
	(2) Patikslinimas atsižvelgiant į valstybės narės santykinio skurdo rodiklį = 1/3 (remiantis pasiūlymu dėl BNR) * C(1)	+10 %
	(3) Patikslintoji valstybės narės dalis = B(3) x (1 + C(2))	9,9 %
D. 4 etapas. Valstybės narės procentinės dalies perskaičiavimas	(1) Visų patikslintųjų valstybės narės dalių suma	115 %
	(3) Perskaičiuotoji procentinė valstybės narės dalis = C(3) / D(1)	8,6 %
Galutinis 2021–2027 m. SF asignavimas = A x D(2)		4,02 milijono eurų

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos pasiūlymo dėl BNR XXII priedo 7 dalimi.

23 Atsižvelgdama į pasiūlymą sumažinti SF finansavimą 2021–2027 m. laikotarpiu, Komisija siūlo apriboti atskirai valstybei narei skirtinus SF išteklius viena trečiąja viso

¹⁵ Jei gyventojų tankumas labai didelis, į ploto kriterijų neatsižvelgiama.

pagal Sanglaudos politiką jai skiriamo finansavimo. Pasiūlyme dėl 2021–2027 m. asignavimų ši riba turi įtakos Estijai, Latvijai ir Maltai. Tačiau šių valstybės narių finansavimas nėra sumažės, nes visi perviršiniai SF išteklių bus perkelti į lėšas, kurias šios šalys turi teisę gauti pagal investicijoms į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą.

Asignavimų skyrimo kriterijų finansinė įtaka

24 5 lentelėje parodyta įvairių kriterijų įtaka viso sanglaudos politikos finansavimo, apimančio ERDF, ESF+ ir SF, paskirstymo valstybėms narėms procese. Matyti, kad 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. laikotarpiais gerovės įtaka asignavimams yra didesnė nei 80 %.

5 lentelė. Asignavimų skyrimo kriterijų finansinė įtaka

Kriterijus	2014–2020 m.	2021–2027 m.
Gerovė (BVP / BNPj)	86 %	81 %
Darbo rinka, išsilavinimas, demografiniai rodikliai	14 %	15 %
Klimatas	–	1 %
Migracija	–	3 %
Iš viso	100 %	100 %

Šaltinis: Europos Komisijos pateiktis „ES biudžetas ateičiai – regionų vystymasis ir sanglauda“.

Pradinių asignavimų tikslinimas

25 Šiame skirsnyje aptariamas nustatytų viršutinių ribų ir apsauginių sąlygų taikymas ir asignavimų, įskaitant konkrečius asignavimus fondams, tikslinimas. Jame taip pateikiamas šių procesų rezultatas – galutiniai asignavimai valstybėms narėms, kaip nurodyta Komisijos pasiūlyme dėl BNR.

Viršutinės ribos ir apsauginės sąlygos

26 Kaip ir ankstesniais laikotarpiais, per pirmiau nurodytus procesus apskaičiuoti asignavimai valstybėms narėms paskui dar tikslinami, siekiant sumažinti reikšmingus atskiroms valstybėms narėms skiriamų sumų svyravimus. Šie patikslinimai atliekami taikant viršutinės ribas, kuriomis ribojama didžiausia gautina suma, ir apsaugines sąlygas, kuriomis garantuojamas tam tikras minimalus finansavimo lygis. *VIIIa priede* nurodytos 2021–2027 m. laikotarpiu siūlomos taikyti viršutinės ribos ir apsauginės sąlygos.

Viršutinės ribos

27 2021–2027 m. laikotarpiu Komisija siūlo taikyti tris viršutinių ribų elementus:

- 1) pirma, atskirai valstybei narei numatytas bendras metinis finansavimas apribojamas tam tikra nustatyta jų prognozuojamo BVP¹⁶ procentine dalimi. Paskutiniaisiais laikotarpiais BVP dalis, kuria ribojami asignavimai, sumažėjo (žr. *VIIIb priedą*) ir priklauso nuo šalies santykinės gerovės: kaip matyti iš *6 lentelės*, neturtingesnėms šalims nustatytos didesnės ribinės vertės, nes joms reikalinga didesnė parama;

¹⁶ Remiantis Ekonomikos ir finansų reikalų GD 2021–2027 m. ilgalaikėmis ekonomikos augimo prognozėmis (perkamosios galios standartais).

6 lentelė. Viršutinės ribos, išreikštos šalies BVP procentine dalimi

Ribinė vertė, išreikšta BNPj vienam gyventojui	Viršutinė riba, išreikšta BVP dalimi	Valstybės narės, kurioms taikoma
Mažiau kaip 60 % ES vidurkio	2,3 %	Bulgarija, Rumunija, Kroatija
60–65 % ES vidurkio	1,85 %	Latvija
Daugiau kaip 65 % ES vidurkio	1,55 %	Visos kitos ES valstybės narės

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos pasiūlymo dėl BNR, taikytino 2021–2027 m. laikotarpiu, XXII priedo 10 dalimi ir Komisijos informacija.

- 2) Antroji nacionaliniams asignavimams taikoma viršutinė riba yra apribojimas, susijęs su suma, gauta ankstesniu programavimo laikotarpiu. Komisija siūlo, kad 2021–2027 m. laikotarpiu valstybė narė negalėtų gauti asignavimo, kuris viršytų 108 % asignavimo, jai skirto 2014–2020 m. laikotarpiui. Šis apribojimas aktualus Rumunijai, Bulgarijai ir Graikijai.
- 3) Galiausiai Komisijos pasiūlyme nustatyta nauja viršutinė riba turtingoms valstybėms narėms, kurių BNPj vienam gyventojui yra ne mažesnės nei 120 % ES vidurkio. Šios šalys negali gauti daugiau nei joms buvo skirta 2014–2020 m. laikotarpiui. Tai aktualu šešioms valstybėms narėms: Belgijai, Švedijai, Nyderlandams, Austrijai, Danijai ir Liuksemburgui.

Apsauginės sąlygos

28 Pagrindinė Komisijos siūloma apsauginė sąlyga yra ta, kad asignavimas atskirai valstybei narei negali būti mažesnis kaip 76 % asignavimo, kuri ji gavo 2014–2020 m. laikotarpiu. Tai gerokai aukštesnis lygis už taikytą tuo laikotarpiu, kai atitinkama apsauginė sąlyga buvo 55 %. 2021–2027 m. laikotarpiu ši apsauginė sąlyga būtų naudinga penkioms šalims – Vengrijai, Lietuvai, Estijai, Maltai ir Čekijai.

29 Pagal paskirstymo mechanizmą pereinamojo laikotarpio regionai negali gauti mažiau nei jie gautų, jei būtų labiau išsivystę regionai (**15** dalies 1 punktą). Dar viena apsauginė sąlyga nustatyta siekiant apsaugoti regioną nuo poveikio, kurį padarytų mažiau išsivysčiusio regiono statuso netekimas, nes tokiu atveju paprastai būtų skiriamas mažesnis asignavimas. Šios kategorijos regionai negali gauti mažiau nei 60 % jų metinio asignavimo pagal 2014–2020 m. investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą.

Išimtys

30 Viršutinių ribų ir apsauginių sąlygų mechanizmai taikomi visam finansavimui, kurį regionas arba valstybė narė gali gauti pagal sanglaudos politiką, tačiau jie netaikomi dviem dalykams:

- asignavimams pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslą. Komisijos teigimu, taip siekiama išvengti pernelyg skirtingų asignavimų atskiroms pasienio šalims;
- viršutinei ribai, susijusiai su BVP grindžiamais asignavimais labiau išsivysčiusiems regionams (žr. 27 dalies 1 punktą). Komisijos teigimu, taip siekiama išvengti papildomo sumažėjimo, kai asignavimai ir taip yra gana maži.

Papildomi pataisymai

31 Po to, kai atsižvelgiama į viršutines ribas ir apsaugines sąlygas, Komisija siūlo taikyti dar du patikslinimus. Pirma, Komisija siūlo ir 2021–2027 m. laikotarpiu iš Sanglaudos fondo 11 milijardų eurų perkelti tiesiogiai valdomai Europos infrastruktūros tinklų priemonei transportui (EITP)¹⁷.

32 Antra, Komisija pasiūlė 2021–2027 m. laikotarpiu pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą skirti fiksuotą 100 milijardų eurų sumą ESF+ ir 216,8 milijardo eurų sumą – ERPF. Tačiau pagal pirmiau aprašytą metodiką šie du fondai laikomi vienu vienetu ir jiems skiriamas vienas bendras asignavimas. Atskirai nuo 2018 m. gegužės mėn. pateikto pasiūlymo dėl BNR 2018 m. spalio mėn. Komisija pasiūlė lėšų skyrimo ESF+ metodiką, siekdama valstybių narių lygmeniu atskirti asignavimus ESF+ ir ERPF.

33 Toliau aprašyta siūloma ESF+ dalies nustatymo metodika yra panaši į metodą, taikytą 2014–2020 m. laikotarpiu, **7 lentelėje** pateiktas praktinis jos taikymo pavyzdys:

¹⁷ Europos infrastruktūros tinklų priemonės transportui paskirtis – remti investicijas į naujos Europos transporto infrastruktūros kūrimą ir esamos infrastruktūros pertvarkymą bei tobulinimą. Įgyvendinant šią priemonę, daugiausia dėmesio skiriama tarpvalstybiniais projektams ir projektams, kuriais siekiama šalinti eismo trukdžius, taip pat horizontaliesiems prioritetams, pavyzdžiui, eismo valdymo sistemoms.

- 1) kiekvienos valstybės narės atveju pradedama nuo 2014–2020 m. laikotarpiu jai skiriamų ESF išteklių, kurie nustatomi kaip visų jai skirtų ESF ir ERPF asignavimų dalis šiuo laikotarpiu;
- 2) paskui šios dalys patikslinamos taikant du papildomus kriterijus, susijusius su jaunimo nedarbu (nesimokančio ir nedirbančio jaunimo lygiu (NEET rodikliu) ir socialine įtrauktimi (asmenų, kuriems gresia skurdas arba socialinė atskirtis, lygiu (AROPE rodikliu). Šie rodikliai nustatyti pagal Europos socialinių teisių ramstį ir atitinka ESF+ politikos prioritetus¹⁸. Šių patikslinimų metodika aprašyta **IX priede**;
- 3) paskui visų dalių suma padauginama iš visų numatytųjų ESF+ išteklių.

7 lentelė. Valstybei narei skirtino ESF+ asignavimo apskaičiavimo pavyzdys

Valstybė narė		
A. Pradiniai duomenys	(1) Valstybės narės asignavimas investicijoms į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą, skirtas 2021–2027 m. laikotarpiui	15 milijardų eurų
	(2) ESF dalis (įskaitant „Jaunimo užimtumo iniciatyvą“ ir EPLSAF) 2014–2020 m. laikotarpiu	40 %
B. Patikslinimai atsižvelgiant į jaunimo nedarbą ir socialinę įtrauktį	(3) Valstybės narės NEET rodiklis	20 %
	(4) 1,5 % patikslinimas atsižvelgiant į jaunimo nedarbą (nes NEET rodiklis didesnis nei 16,4 % – IX priedas)	+1,5 %
	(5) Valstybės narės AROPE rodiklis	25 %
	(6) 1 % patikslinimas atsižvelgiant į socialinę įtrauktį (nes AROPE rodiklis didesnis nei 23,9 %, bet mažesnis nei 30,3 % – IX priedas)	+1 %
	(7) Patikslintoji ESF+ dalis = (2) + (4) + (6)	42,5 %
	(8) Pradinė ESF+ suma, skiriama valstybei narei = (7) x (1)	6 375 milijonai eurų
C. Patikslinimas atsižvelgiant į numatytuosius ESF+ išteklius	(10) Visų valstybių narių pradinių ESF+ sumų suma	103 milijardai eurų
	(11) 2021–2027 m. laikotarpiui numatyti ESF+ ištekliai*	99,45 milijardo eurų
	(12) Tikslinamasis koeficientas = (11) / (10)	96,6 %
D. Galutinis ESF+ asignavimas 2021–2027 m. laikotarpiui = (8) x (12)		6 155 milijonai eurų

Šaltinis: Audito Rūmai.

* Prieš skiriant asignavimus, iš bendros 100 milijardų eurų ESF+ finansavimo sumos atimami 0,2 milijardo eurų, skirti ESF+ remiamam tarptautiniam bendradarbiavimui, ir 0,35 milijardo eurų, skirti Komisijos įgyvendinamai techninei paramai.

¹⁸ 2021–2027 m. laikotarpiu Jaunimo užimtumo iniciatyva (JUI) ir Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondas (EPLSAF) integruojami į ESF+.

Galutiniai asignavimai

34 *8 lentelėje* pagal regionų tipus palyginti rezultatai, gauti pagal 2014–2020 m. taikytą asignavimų skyrimo metodiką, ir rezultatai, gauti pagal siūlomą 2021–2027 m. metodiką. Nepaisant mažesnio SF finansavimo, bendra pagal pasiūlymą dėl 2021–2027 m. laikotarpio iš Sanglaudos fondo mažiau išsivysčiusiems regionams skiriamų asignavimų santykinė dalis nesikeičia ir sudaro tris ketvirtadalius numatytojo finansavimo (**20** dalis).

8 lentelė. Asignavimai pagal regiono tipą

Fondas / regiono tipas	2014–2020 m.	2021–2027 m.
Sanglaudos fondas	22 %	13 %
ERPF / ESF+, mažiau išsivystę regionai	53 %	62 %
ERPF / ESF+, pereinamojo laikotarpio regionai	10 %	14 %
ERPF / ESF+, labiau išsivystę regionai	15 %	11 %
Iš viso	100 %	100 %
<i>SF dalis + ERPF / ESF+, mažiau išsivystę regionai</i>	<i>75 %</i>	<i>75 %</i>

Šaltinis: Europos Komisijos pateiktis „ES biudžetas ateičiai – regionų vystymasis ir sanglauda“.

35 2021–2027 m. laikotarpio asignavimai valstybėms narėms pagal fondus nurodyti *9 lentelėje*.

9 lentelė. Siūlomi 2021–2027 m. laikotarpio asignavimai valstybėms narėms pagal fondus (milijonais eurų, dabartinėmis kainomis)

	ESF+	ERPF	ETB	SF	Iš šios sumos perkeltina EITP	Perkėlimai*	Pagal pasiūlymo dėl BNR XXII priedą
Belgija	1 177	1 158	405	0	0	15	2 754
Bulgarija	2 588	5 643	143	1 654	401	54	10 082
Čekija	2 737	10 524	314	6 444	1 563	100	20 116
Danija	181	213	249	0	0	3	646
Vokietija	6 205	10 346	1 029	0	0	101	17 681
Estija	492	1 651	51	1 075	261	16	3 285
Airija	579	450	190	0	0	7	1 226
Graikija	5 900	11 528	120	4 034	978	116	21 697
Ispanija	12 084	25 377	639	0	0	221	38 325
Prancūzija	7 194	9 654	1 106	0	0	102	18 058
Kroatija	2 145	5 776	219	1 695	411	53	9 888
Italija	15 011	27 411	788	0	0	252	43 463
Kipras	207	434	24	319	77	4	989
Latvija	736	2 573	55	1 424	345	24	4 812
Lietuva	1 029	3 127	88	2 085	506	31	6 359
Liuksemburgas	21	21	30	0	0	0	73
Vengrija	4 806	11 624	272	3 437	833	109	20 248
Malta	91	345	14	219	53	3	673
Nyderlandai	552	673	392	0	0	9	1 625
Austrija	510	695	229	0	0	8	1 442
Lenkija	14 297	45 300	595	12 144	2 945	392	72 724
Portugalija	7 579	11 578	142	4 436	1 076	127	23 862
Rumunija	8 385	17 323	392	4 499	1 091	168	30 766
Slovėnija	793	1 673	80	901	218	18	3 464
Slovakija	2 481	8 345	235	2 173	527	71	13 305
Suomija	725	944	129	0	0	10	1 809
Švedija	946	1 121	333	0	0	13	2 413
Techninė parama*	349	737	29	153			
Tarptautinis bendradarbiavimas*	200						
EUI*		564					
Tarpregioniniai veiksmai**			1 206				1 206
IŠ VISO	100 000	216 808	9 498	46 692	11 285	2 027	372 991

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos duomenimis.

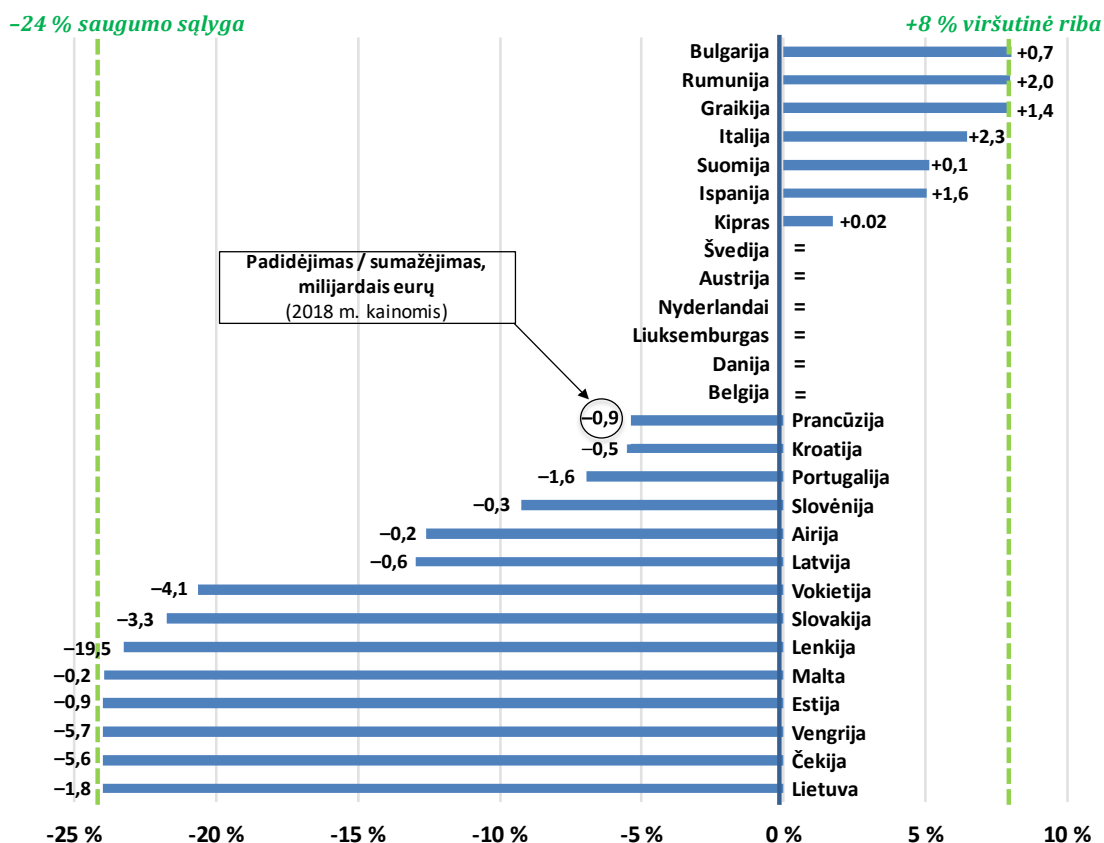
* Perkėlimai: Techninė parama (0,35 % ERPF / ESF+ / SF / ETB asignavimų), tarptautinis bendradarbiavimas (remiamas ESF+) ir „Europos miestų iniciatyva“ (remiama ERPF). Šias lėšas valdo Komisija, jos nėra tiesiogiai skiriamos valstybėms narėms. Atsižvelgiant į Komisijos pasiūlymą dėl BNR, nurodytos orientacinės valstybėms narėms perkeliamų asignavimų sumos.

** ETB tarpregioniniai komponentai valstybėms narėms neskirstomi.

Pastaba. Lentelėje yra skirtumų dėl apvalinimo.

36 Komisija pirmą kartą į pasiūlymą dėl BNR įtraukia sumas, kiekvienai valstybei narei skiriamas pagal pirmiau aprašytą metodiką. **3 diagramoje** nurodyti siūlomi 2021–2027 m. laikotarpio asignavimai valstybėms narėms ir santykinis pokytis, palyginti su 2014–2020 m. laikotarpio asignavimais (2018 m. gegužės mėn. duomenimis).

3 diagrama. 2021–2027 m. laikotarpio asignavimų valstybėms narėms palyginimas su 2014–2020 m. laikotarpiu (2018 m. kainomis)

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos duomenimis.

37 Nors asignavimų skyrimo procesas labai panašus, o viršutinėmis ribomis ir apsauginėmis sąlygomis ribojami reikšmingi svyravimai, iš **3 diagramos** matyti, kad asignavimai atskiroms valstybėms narėms daugiausia mažėja 24 %, didėja ne daugiau kaip 8 %, o vidutiniškai asignavimai mažėja 10 %. Vienas iš svarbių veiksnių – pakitęs daugelio regionų gerovės lygis, lėmęs jų statuso pasikeitimą (žr. **X priede** pateiktus žemėlapius). Pagrindiniai pokyčiai:

- Estija ir Lietuva, taip pat kai kurie Čekijos, Lenkijos ir Bulgarijos regionai iš mažiau išsivysčiusių regionų tapo pereinamojo laikotarpio regionais;
- Graikijoje ir Ispanijoje labai padaugėjo regionų, laikomų mažiau išsivysčiusiais regionais, kiek mažiau tokių regionų daugėjo Italijoje ir Portugalijoje;

- keliose šalyse yra regionų, kurių statusas pakeistas iš labiau išsivysčiusio regiono į pereinamojo laikotarpio regioną: tokių pokyčių įvyko Suomijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Nyderlanduose, Slovėnijoje, Austrijoje, Belgijoje, Italijoje, Ispanijoje, Graikijoje, Kipre ir Airijoje. Iš dalies taip įvyko dėl to, kad pereinamojo laikotarpio regionams buvo nustatyta nauja ribinė vertė (žr. [14](#) dalį).

Baigiamosios pastabos ir tolesni veiksmai

38 2021–2027 m. laikotarpiui siūlomas asignavimų skyrimo procesas grindžiamas ankstesniais laikotarpiais taikytu modeliu. Į kai kuriuos šio proceso etapus įtraukti tokie veiksniai kaip klimato kaita ir migracija, tačiau jų įtaka nedidelė; svarbiausias veiksnys tebėra santykinė gerovė, 75 % finansavimo, kaip ir ankstesniais laikotarpiais, tenka mažiau išsivysčiusiems regionams. Palyginti su ankstesniais laikotarpiais, Komisija užtikrino didesnę proceso skaidrumą. Ji savo pasiūlyme dėl BNR paskelbė visą jos siūlomą metodiką ir pagal ją apskaičiuotus asignavimus. Pagal šį pasiūlymą atskiros valstybės narės gautų nuo 76 % iki 108 % 2014–2020 m. joms skirto Sanglaudos politikos finansavimo.

39 Galutinis šio proceso etapas nėra Komisijos pasiūlyme nustatytos metodikos dalis – jis vykdomas per ES institucijų ir valstybių narių politines derybas (6 dalis). Vienas iš klausimų, kurie galėtų būti aptarti per šias derybas, – ar skaičiavimai turėtų būti atnaujinami gavus naujų duomenų. Asignavimus skirstant 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. laikotarpiais, buvo remiamasi duomenimis, turėtais likus dvejiems metams iki programavimo laikotarpio pradžios. Ankstesniais laikotarpiais per politines derybas taip pat buvo skirta papildomų asignavimų kai kurioms valstybėms narėms ir regionams¹⁹.

40 Komisija, 2018 m. gegužės mėn. pateikdama dokumentų rinkinį, iš pradžių siekė, kad susitarimas dėl DFP būtų sudarytas iki 2019 m. gegužės mėn. vyksiančių Europos Parlamento rinkimų. Nuo 2009 m. vasario mėn. taikomas peržiūrėtas tvarkaraštis, pagal kurį, atsižvelgiant į Europos Vadovų Tarybos išvadą, siekiama 2019 m. rudenį susitarti dėl DFP, o netrukus po to – baigti derybas dėl BNR.

¹⁹ BNR (Regl. (ES) Nr. 1303/2013) VII priedo 14–20 dalys.

Priedai

I priedas — Asignavimų skyrimo kriterijų raida per pastaruosius tris programavimo laikotarpius

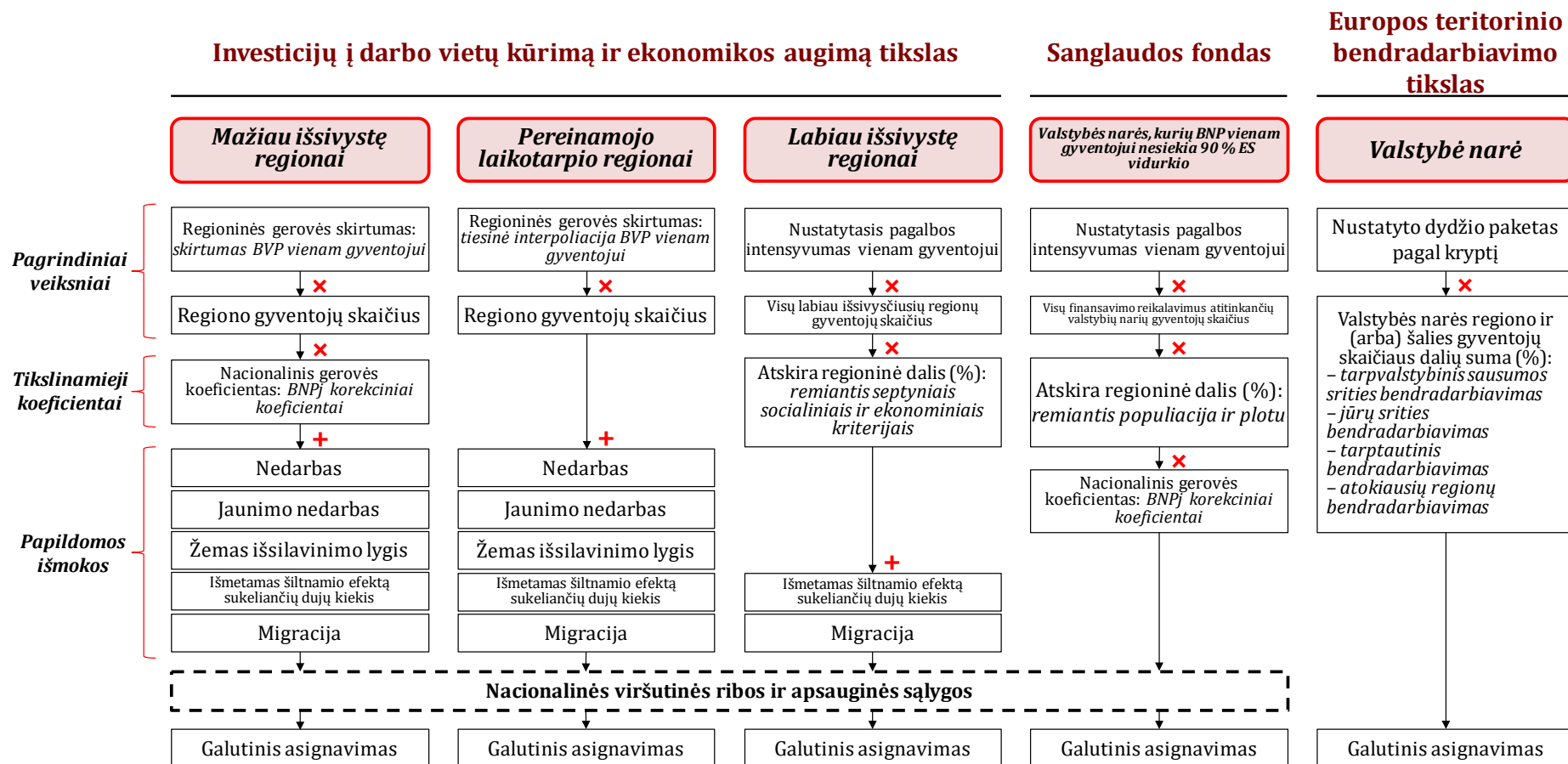
Kriterijai	2007–2013 m.
	Regl. (EB) Nr. 1083/2006 II priedas
	<u>Konvergencijos tikslas</u>
Regiono individualus asignavimas	regiono gyventojų skaičius x gerovės skirtumas (regiono BVP vienam gyventojui – ES vidurkis)
Šalies gerovės koeficientas	
<i>BNPj vienam gyventojui <82 % ES vidurkio</i>	4,25 %
<i>82 % < BNPj vienam gyventojui <99 % ES vidurkio</i>	3,36 %
<i>BNPj vienam gyventojui <99 % ES vidurkio</i>	2,67 %
Papildomos priemokos	
<i>Nedarbas (15 metų ir vyresnio amžiaus asmenys)</i>	700 eurų per metus x bedarbių skaičius, kuriuo viršijamas visų konvergencijos regionų vidutinis nedarbo lygis
<i>Jaunimo nedarbas (15–25 m. amžiaus asmenys)</i>	
<i>Žemas išsilavinimo lygis (25–64 metų amžiaus asmenys)</i>	
<i>Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis</i>	
<i>Migracija</i>	
	<u>Pereinamojo laikotarpio parama</u>
Teorinis pagalbos intensyvumas	
<i>mažiausias</i>	
<i>didžiausias</i>	
Faktinis pagalbos intensyvumas	2007 m. – 75 % / 80 % 2006 m. regionui skirtos individualios pagalbos vienam gyventojui intensyvumo lygio, vėliau taikant linijinį pagalbos mažinimą, kol 2013 m. bus pasiektas nacionalinis vidutinis pagalbos vienam gyventojui intensyvumo dydis pagal Regionų konkurencingumo ir
Papildomos priemokos	
<i>Nedarbas (15 metų ir vyresnio amžiaus asmenys)</i>	600 eurų per metus x bedarbių skaičius, kuriuo viršijamas visų konvergencijos regionų vidutinis nedarbo lygis
<i>Jaunimo nedarbas (15–25 m. amžiaus asmenys)</i>	
<i>Žemas išsilavinimo lygis (25–64 metų amžiaus asmenys)</i>	
<i>Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis</i>	
<i>Migracija</i>	

2014–2020 m.	2021–2027 m.
BNR (Regl. (ES) Nr. 1303/2013) VII priedas	Pasiūlymo dėl BNR XXII priedas
<i>Mažiau išsivystę regionai (MIR)</i>	<i>Mažiau išsivystę regionai (MIR)</i>
regiono gyventojų skaičius x gerovės skirtumas (regiono BVP vienam gyventojui – ES vidurkis)	regiono gyventojų skaičius x gerovės skirtumas (regiono BVP vienam gyventojui – ES vidurkis)
3,15 %	2,80 %
2,70 %	1,30 %
1,65 %	0,90 %
1 300 eurų per metus x bedarbių skaičius, kuriuo viršijamas visų mažiau išsivysčiusių regionų vidutinis nedarbo lygis	500 eurų per metus x bedarbių skaičius, kuriuo viršijamas visų mažiau išsivysčiusių regionų vidutinis nedarbo lygis
	500 eurų per metus x jaunų bedarbių skaičius, kuriuo viršijamas visų MIR vidutinis jaunimo nedarbo lygis
	250 eurų per metus x asmenų skaičius, kuriuo viršijamas vidutinis visų MIR žemo išsilavinimo lygio rodiklis
	1 euras per metus už kiekvieną CO2 ekvivalento toną, kuria 2016 m. viršyti 2030 m. tikslai
	400 eurų per metus kiekvienam asmeniui, skaičiuojant pagal valstybės narės 2013–2016 m. grynosios migracijos, susijusios su ES nepriklausančiomis valstybėmis, metinį vidurkį
<i>Pereinamojo laikotarpio regionai (PLR)</i>	<i>Pereinamojo laikotarpio regionai (PLR)</i>
vidutinis per metus vienam gyventojui tenkančios pagalbos valstybės narės labiau išsivysčiusiam regionui intensyvumas Jei LIR nėra, ES LIR vidurkis(19,8 euro)	vidutinis vienam gyventojui per metus tenkančios pagalbos visiems ES LIR intensyvumas (18 eurų)
40 % sumos, skiriamos teoriniam regionui, kurio BVP vienam gyventojui sudaro 75 %	60 % sumos, skiriamos teoriniam regionui, kurio BVP vienam gyventojui sudaro 75 %
regiono BVP vienam gyventojui ir ES vidurkio santykio tiesinė interpoliacija	regiono BVP vienam gyventojui ir ES vidurkio santykio tiesinė interpoliacija
1 300 eurų per metus x bedarbių skaičius, kuriuo viršijamas visų mažiau išsivysčiusių regionų vidutinis nedarbo lygis	500 eurų per metus x bedarbių skaičius, kuriuo viršijamas visų mažiau išsivysčiusių regionų vidutinis nedarbo lygis
	500 eurų per metus x jaunų bedarbių skaičius, kuriuo viršijamas visų MIR vidutinis jaunimo nedarbo lygis
	250 eurų per metus x asmenų skaičius, kuriuo viršijamas vidutinis visų MIR žemo išsilavinimo lygio rodiklis
	1 euras per metus už kiekvieną CO2 ekvivalento toną, kuria 2016 m. viršyti 2030 m. tikslai
	400 eurų per metus kiekvienam asmeniui, skaičiuojant pagal valstybės narės 2013–2016 m. grynosios migracijos, susijusios su ES nepriklausančiomis valstybėmis, metinį vidurkį

Kriterijai	2007–2013 m.
	Regl. (EB) Nr. 1083/2006 II priedas
	<i>Regioninio konkurencingumo ir užimtumo tikslas</i>
Bendras pradinis teorinis finansinis paketas	
Regionų dalis pagal kriterijus	
<i>Gyventojų skaičius</i>	bendras gyventojų skaičius (50 %)
<i>Nedarbas</i>	bedarbių skaičius NUTS 3 lygio regionuose, kuriuose nedarbo lygis viršija grupės vidurkį (20 %)
<i>Užimtumas</i>	darbo vietų skaičius, būtinas, kad būtų pasiektas 70 % užimtumo lygis (15 %)
<i>Aukštasis (tretinis) išsilavinimas</i>	žemo išsilavinimo dirbančiųjų asmenų skaičius (10 %)
<i>Mažas gyventojų tankumas</i>	mažas gyventojų tankumas(5 %)
<i>Mokyklos nebaigę asmenys</i>	
<i>BVP</i>	
Dalių patikslinimas atsižvelgiant į regiono gerovę	kiekvienam regionui atitinkamai 5 % padidinama arba sumažinama bendra dalis, atsižvelgiant į tai, ar jo BVP vienam gyventojui yra mažesnis ar didesnis už grupės vidutinį BVP vienam gyventojui
Papildomos priemokos	
<i>Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis</i>	
<i>Migracija</i>	

2014–2020 m.	2021–2027 m.
BNR (Regl. (ES) Nr. 1303/2013) VII priedas	Pasiūlymo dėl BNR XXII priedas
<u>Labiau išsivystę regionai (LIR)</u>	<u>Labiau išsivystę regionai (LIR)</u>
bendras reikalavimus atitinkančių gyventojų skaičius x 19,8 euro pagalbos vienam gyventojui per metus intensyvumas	bendras reikalavimus atitinkančių gyventojų skaičius x 18 eurų per metus vienam gyventojui pagalbos intensyvumas
bendras regiono gyventojų skaičius (25 %)	bendras regiono gyventojų skaičius (20 %)
bedarbių skaičius NUTS 2 lygio regionuose, kuriuose nedarbo lygis viršija visų LIR vidurkį (20 %)	bedarbių skaičius NUTS 2 lygio regionuose, kuriuose nedarbo lygis viršija visų LIR vidurkį (20 %)
pridedamas užimtumas, kad būtų pasiektas Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijoje numatytas 75 % regioninio užimtumo tikslas (amžiaus grupėje nuo 20 iki 64 metų) (20 %)	pridedamas užimtumas, kad būtų pasiektas visų LIR užimtumo lygio vidurkis (20–64 metų amžiaus grupė) (20 %)
pridedamas 30–34 metų amžiaus asmenų, turinčių aukštąjį (tretinį) išsilavinimą, skaičius, kad būtų pasiektas Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijoje numatytas 40 % tikslas (12,5 %)	pridedamas 30–34 metų amžiaus asmenų, turinčių aukštąjį (tretinį) išsilavinimą, skaičius, kad būtų pasiektas visų LIR tretinio išsilavinimo lygio vidurkis (30–34 metų amžiaus grupė) (20 %)
g) gyventojų skaičius NUTS 3 lygio regionuose, kuriuose gyventojų tankumas mažesnis kaip 12,5 gyv./km ² (2,5 %)	g) gyventojų skaičius NUTS 3 lygio regionuose, kuriuose gyventojų tankumas mažesnis kaip 12,5 gyv./km ² (2,5 %)
atimamas mokyklos nebaigusią asmenų (18–24 metų amžiaus grupėje) skaičius, kad būtų pasiektas Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijoje numatytas 10 % tikslas (12,5 %)	atimamas mokyklos nebaigusią asmenų (18–24 metų amžiaus grupėje) skaičius, kad būtų pasiektas visų LIR mokyklos nebaigusią asmenų (18–24 metų amžiaus grupėje) skaičiaus vidurkis (15 %)
skirtumas tarp regiono faktinio BVP (apskaičiuoto perkamosios galios paritetais) ir regiono teorinio BVP, kuris būtų, jei regiono BVP vienam gyventojui būtų toks pat, kaip labiausiai klestinčio NUTS 2 lygio regiono (7,5 %)	skirtumas tarp regiono faktinio BVP (apskaičiuoto perkamosios galios paritetais) ir regiono teorinio BVP, kuris būtų, jei regiono BVP vienam gyventojui būtų toks pat, kaip labiausiai klestinčio NUTS 2 lygio regiono (7,5 %)
	1 euras per metus už kiekvieną CO2 ekvivalento toną, kuria 2016 m. viršyti 2030 m. tikslai
	400 eurų per metus kiekvienam asmeniui, skaičiuojant pagal valstybės narės 2013–2016 m. grynosios migracijos, susijusios su ES nepriklausančiomis valstybėmis, metinį vidurkį

II priedas — Pradinio Sanglaudos politikos finansavimo paskirstymo valstybėms narėms sistema

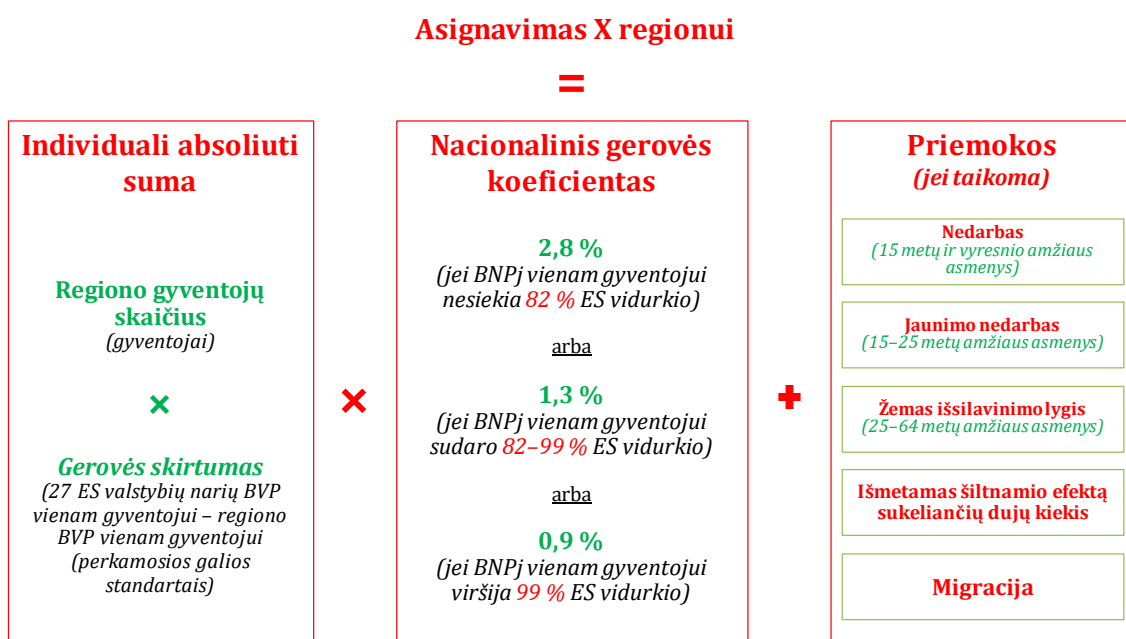

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis pasiūlymo dėl 2021–2027 m. laikotarpiu taikytino BNR XXII priedu.

III priedas — 2021–2027 m. laikotarpiui nustatytas asignavimų skyrimo mažiau išsivysčiusiems regionams metodas

IIIa priedas. Bendroji asignavimų skyrimo mažiau išsivysčiusiems regionams formulė

Mažiau išsivysčiusiems regionams skiriamų lėšų paskirstymo metodas

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos pasiūlymo dėl BNR XXII priedo 1 dalies a–g punktais.

IIIb priedas. Paramos kiekvienam mažiau išsivysčiusiam regionui lygio nustatymo atsižvelgiant į šalies gerovę koeficientai

BNPj vienas gyventojui	Taikomas koeficientas 2014–2020 m.	Siūlomas koeficientas 2021–2027 m.	Mažiau išsivystę regionai, kuriems 2021–2027 m. laikotarpiu taikomi šie koeficientai
Mažesnės kaip 82 % ES vidurkio	3,15 %	2,8 %	BG, EE, LV, LT, HU, PL, PT, RO, SK, SI, HR, EL
82–99 % ES vidurkio	2,7 %	1,3 %	CZ, ES, IT
Didesnės kaip 99 % ES vidurkio	1,65 %	0,9 %	FR

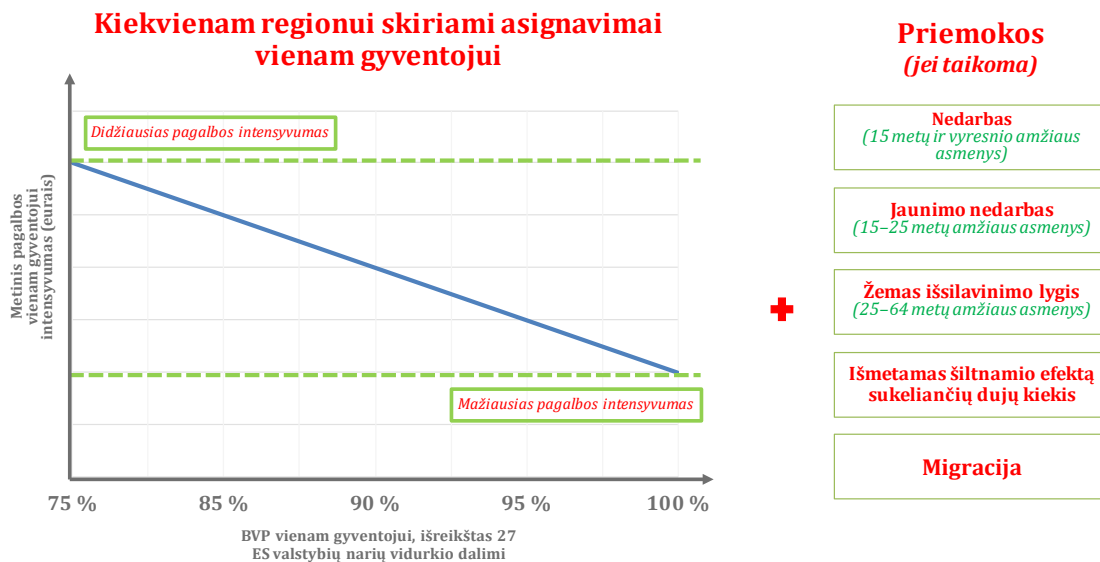
Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos pasiūlymo dėl BNR XXII priedo 1 dalies b punktu, Reglamentas 1303/2013 (VII priedas) ir pasiūlymais dėl 2021–2027 m. DFP ir sanglaudos politikos: išankstinis vertinimas, Europos politikos mokslinių tyrimų centras, 2018 m. birželio mėn.

IIIc priedas. Priemokų, taikomų mažiau išsivysčiusiems ir pereinamojo laikotarpio regionams, sąrašas

<i>Nedarbas</i> (15 metų ir vyresnio amžiaus asmenys)	+500 eurų per metus kiekvienam bedarbiui , kuriuo viršijamas bedarbių skaičius, kuris būtų, jei būtų taikomas vidutinis visų mažiau išsivysčiusių regionų nedarbo lygis.
<i>Jaunimo nedarbas</i> (15–24 metų amžiaus grupė)	+500 eurų per metus kiekvienam jaunam bedarbiui , kuriuo viršijamas bedarbių skaičius, kuris būtų, jei būtų taikomas vidutinis visų mažiau išsivysčiusių regionų jaunimo nedarbo lygis.
<i>Žemas išsilavinimo lygis</i> (25–64 metų amžiaus grupė)	+250 eurų per metus kiekvienam asmeniui , kurį reikėtų atimti, kad būtų pasiektas visų mažiau išsivysčiusių regionų žemo išsilavinimo lygio (žemesnio nei pradinio, pradinio ir pagrindinio ugdymo) vidurkis.
<i>Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis</i>	+1 euras per metus už kiekvieną CO2 ekvivalento toną , kuria 2016 m. viršyti 2030 m. nacionaliniai šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, kuriam netaikoma ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, tikslai, šį asignavimą paskirstant regionams pagal jų gyventojų skaičiaus dalį šalies gyventojų skaičiuje. Dėl to, kad buvo pradėtas taikyti šis kriterijus, daugiausia naudos gaus Vokietija, Italija, Prancūzija ir Švedija.
<i>Migracija</i>	+400 eurų asmeniui , dauginant iš 2013–2016 m. gryniosios migracijos, susijusios su ES nepriklausančiomis valstybėmis, metinio vidurkio, jei jis yra teigiamas, šį asignavimą paskirstant regionams pagal jų gyventojų skaičiaus dalį šalies gyventojų skaičiuje. Dėl to, kad buvo pradėtas taikyti šis kriterijus, daugiausia naudos gaus Vokietija, Prancūzija, Italija ir Lenkija.

IV priedas — 2021–2027 m. laikotarpiui nustatytas asignavimų skyrimo pereinamojo laikotarpio regionams metodas

Asignavimų skyrimo pereinamojo laikotarpio regionams metodas (ERPF, ESF+)

Didžiausias pagalbos intensyvumas = 60 % sumos gaunama, jeigu tai mažiau išsivystęs regionas, kurio BVP vienam gyventojui sudaro 75 % 27 ES valstybių narių vidurkio (mažiau išsivysčiusiems regionams taikomas metodas)

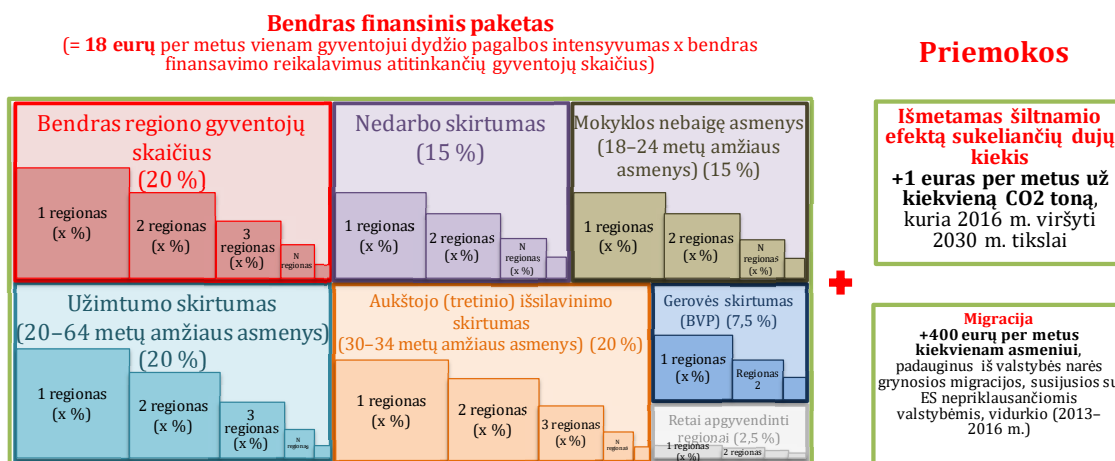
Mažiausias pagalbos intensyvumas = 18 eurų per metus vienam gyventojui x regiono gyventojų skaičius (labiau išsivysčiusiems regionams taikomas metodas)

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos pasiūlymo dėl BNR XXII priedo 2 dalies a–g punktais.

V priedas — 2021–2027 m. laikotarpiui nustatytas asignavimų skyrimo labiau išsivysčiusiems regionams metodas

Va priedas. Bendroji asignavimų skyrimo labiau išsivysčiusiems regionams formulė (ERPF/ESF+)

Asignavimų skyrimo labiau išsivysčiusiems regionams metodas (ERPF, ESF+)

$$\text{Asignavimas X regionui} = \text{Kriterijai 1 (x \%)} + \text{Kriterijai 2 (x \%)} + \text{Kriterijai 3 (x \%)} + \text{Kriterijai 4 (x \%)} + \text{Kriterijai 5 (x \%)} + 6 + 7 + \text{Priemokos (jei taikoma)}$$

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos pasiūlymo dėl BNR XXII priedo 4–6 dalimis.

Vb priedas. Regioniniai kriterijai, j kuriuos atsižvelgiama skiriant asignavimus labiau išsivysčiusiems regionams

2021–2027 m. laikotarpiui nustatyti kriterijai ir tikslai [2014–2020 m. tikslai, jei skiriasi]	Korekcinis koeficientas (%)	
	2014–2020 m.	2021–2027 m.
1. Bendras regiono gyventojų skaičius	25 %	20 %
2. Bedarbių skaičius NUTS 2 regionuose, kuriuose nedarbo lygis viršija visų LIR vidurkį	20 %	15 %
3. Būtinai papildomų dirbančių asmenų skaičius, kad būtų pasiektas LIR užimtumo lygio vidurkis (20–64 metų amžiaus grupėje) [75 %, strategijos „Europa 2020“ tikslas]	20 %	
4. Pridedamas 30–34 metų amžiaus asmenų, turinčių aukštąjį (tretinį) išsilavinimą, skaičius, kad būtų pasiektas visų LIR vidurkis [40 %, strategijos „Europa 2020“ tikslas]	12,5 %	20 %
5. Atimamas mokyklos nebaigusių asmenų (18–24 metų amžiaus grupėje) skaičius, kad būtų pasiektas visų LIR vidurkis [10 %, strategijos „Europa 2020“ tikslas]	12,5 %	15 %
6. Skirtumas tarp regiono BVP ir regiono teorinio BVP, kuris būtų, jei regiono BVP vienam gyventojui būtų toks pat, kaip labiausiai klestinčio NUTS 2 lygio regiono.	7,5 %	
7. Gyventojų skaičius NUTS 3 lygio regionuose, kuriuose gyventojų tankumas mažesnis kaip 12,5 gyv./km ²	2,5 %	

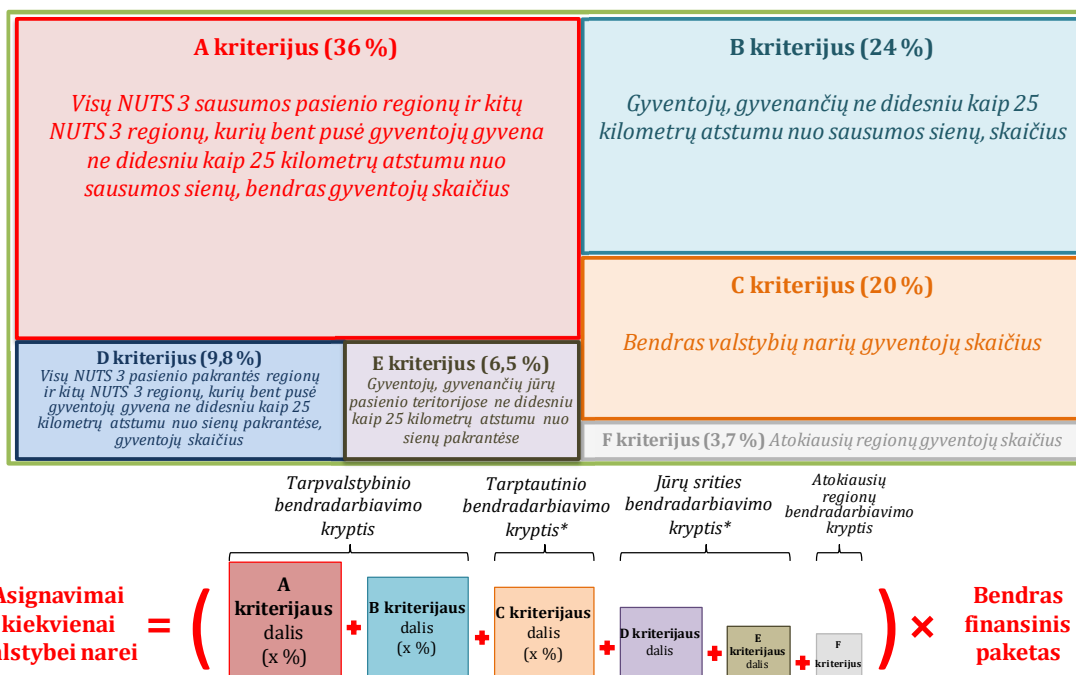
Šaltinis: ten pat, XXII priedo 4 dalies a–g punktai ir Reglamentas 1303/2013 (VII priedo 4 dalies a–g punktai).

VI priedas — 2021–2027 m. laikotarpiui nustatytas asignavimų skyrimo Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui metodas

Vla priedas. Bendroji asignavimų skyrimo Europos teritorinio bendradarbiavimui formulė

Asignavimų skyrimo Europos teritorinio bendradarbiavimo (ETB) tikslui metodas

Bendras finansinis paketas

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos pasiūlymo dėl BNR XXII priedo 8 dalimi.

Vlb priedas. Asignavimų Europos teritorinio bendradarbiavimui paskirstymo kriterijai pagal kryptis

ETB kryptis	Bendras numatytasis finansavimas	Paskirstymo schema
Tarpvalstybinis sausumos srities bendradarbiavimas	5 milijardai eurų (60 % x 8,3 milijardo eurų)	60 % – NUTS-3 regionų gyventojų skaičiaus dalis (žr. pirmiau A kriterijų) 40 % – gyventojų, gyvenančių mažesniu kaip 25 km atstumu nuo sienos, skaičiaus dalis bendrame gyventojų skaičiuje
Jūrų srities bendradarbiavimas	1,35 milijardo eurų	60 % – NUTS-3 regionų gyventojų skaičiaus dalis

	(16,3 % x 8,3 milijardo eurų)	40 % – gyventojų, gyvenančių mažesniu kaip 25 km atstumu nuo pakrantės, skaičiaus dalis bendrame gyventojų skaičiuje
Tarptautinis bendradarbiavimas*	1,65 milijardo eurų (20 % x 8,3 milijardo eurų)	Valstybės narės gyventojų skaičiaus dalis ES gyventojų skaičiuje
Atokiausių regionų bendradarbiavimas	0,3 milijardo eurų (3,7 % x 8,3 milijardo eurų)	Valstybės narės gyventojų skaičiaus dalis ES atokiausių regionų gyventojų skaičiuje

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis pasiūlymo dėl BNR XXII priedu ir Europos Komisijos parengta pateiktimi „Kiekvienai valstybei narei skirtinų finansinių asignavimų nustatymo metodika“.

* Siūlomame Europos teritorinio bendradarbiavimo reglamente (COM(2018) 374 *final*) tarptautinis ir jūrų srities bendradarbiavimas yra vienas komponentas, jo biudžetas – 3 milijardai eurų. Jis padalytas (į 1,35 milijardo eurų ir 1,65 milijardo eurų) tik paskirstymo valstybėms narėms tikslais.

VII priedas — 2021–2027 m. laikotarpiui nustatytas asignavimų skyrimo Sanglaudos fondui metodas

Asignavimų skyrimo Sanglaudos fondui (SF) metodas su procentinės dalies perskaičiavimu

1

Finansavimo reikalavimus atitinkančios valstybės narės

(= tos, kurių BNPj vienam gyventojui (perkamosios galios standartais) nesiekia 90 % 27 ES valstybių narių vidurkio)

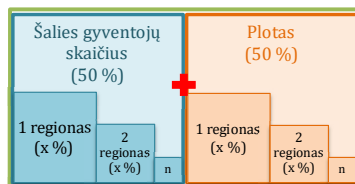
2

Bendras SF finansinis paketas

(= 62,9 euro per metus vienam gyventojui dydžio pagalbos intensyvumas x bendras finansavimo reikalavimus atitinkančių valstybių narių gyventojų skaičius)

3

Nacionalinė dalis SF pakete

Paskirstymo schema

× **Patikslinimo atsižvelgiant į šalies gerovę koeficientas**
 (= šalies BNPj vienam gyventojui santykis su visų finansavimo reikalavimus atitinkančių valstybių narių BNPj vienam gyventojui vidurkiu)

× **Procentinės dalies perskaičiavimo koeficientas**
 (kad visų valstybių narių dalių suma būtų 100 %)

4

Galutinis asignavimas

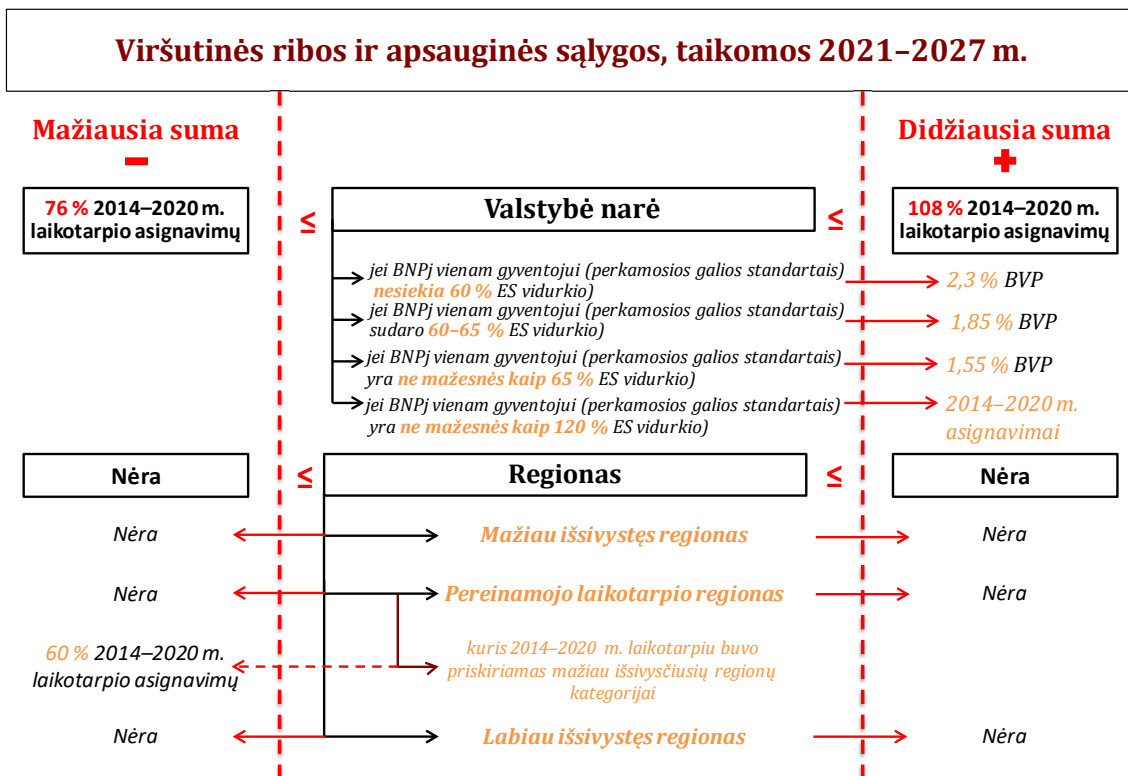
Perskaičiuotoji procentinė dalis × **Bendras SF paketas**

Tačiau kiekvienai finansavimo reikalavimus atitinkančiai valstybei narei Sanglaudos fondo skiriamų asignavimų dalis neturi viršyti 1/3 visos asignavimų sumos (atėmus asignavimų Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui)

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos pasiūlymo dėl BNR XXII priedo 7 dalimi.

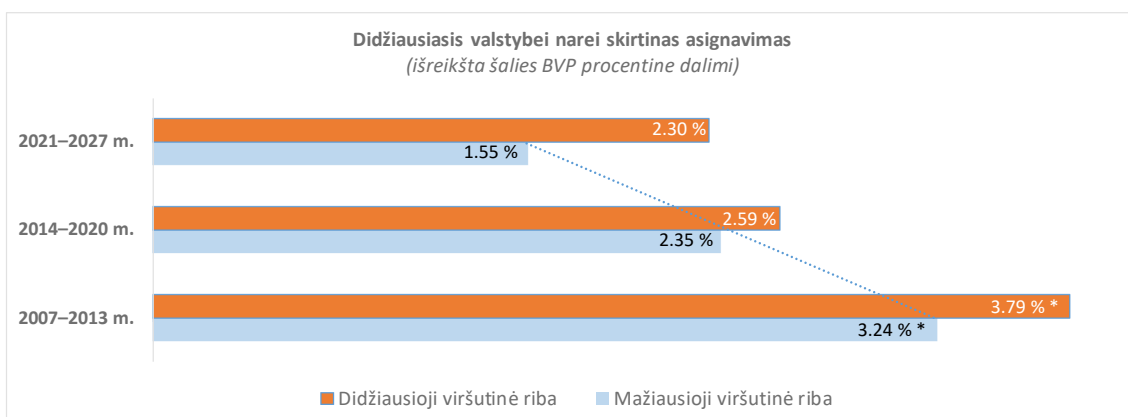
VIII priedas — Viršutinės ribos ir apsauginės sąlygos

VIIIa priedas. 2021–2027 m. laikotarpiui nustatytos viršutinės ribos ir apsauginės sąlygos

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Komisijos pasiūlymo dėl BNR XXII priedo 10–13 dalimis.

VIIIb priedas. BVP grindžiamų viršutinių ribų raida per pastaruosius tris programavimo laikotarpius

Šaltinis: Europos Audito Rūmai, remiantis Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 II priedu, Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 VII priedu ir pasiūlymo dėl 2021–2027 m. laikotarpiu taikytino BNR XXII priedu.

* 2007–2013 m. laikotarpiu šios viršutinės ribos taip pat apėmė Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, Europos žuvininkystės fondo įnašus bei Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės ir Pasirengimo narystei pagalbos priemonės tarpvalstybinę kryptį.

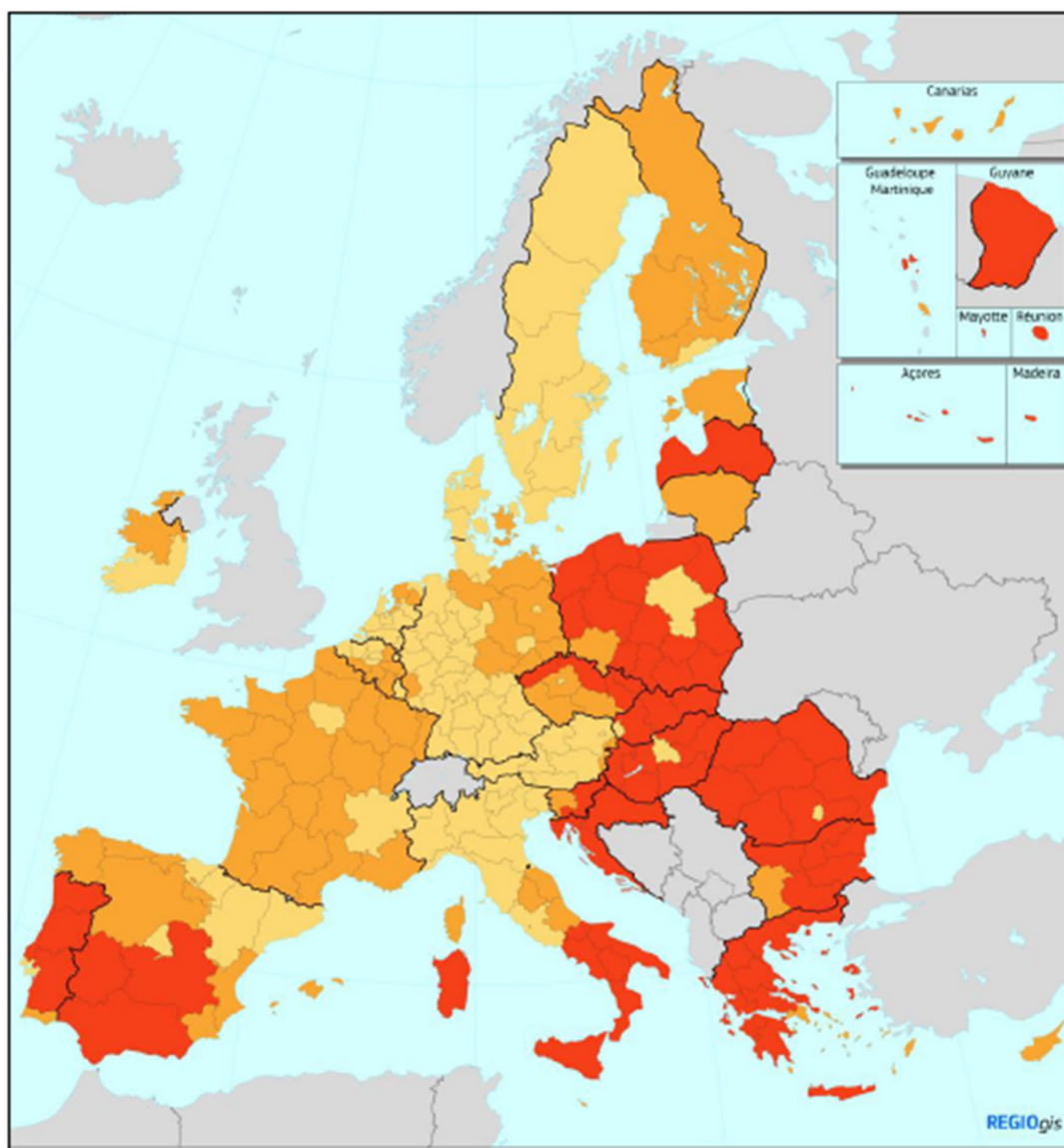
IX priedas — ESF+ asignavimų tikslinimo kriterijai

Kriterijus	Ribinė vertė	Patikslinimas
Šalies NEET rodiklis (2015–2017 m.)	Didesnis nei 16,4 %	+1,5 %
	Nuo 16,4 % iki 11,6 % (ES vidurkio)	+1,0 %
	Nuo 11,6 % iki 6,9 %	+ 0,5 %
Šalies AROPE rodiklis (2014–2016 m.)	Didesnis nei 30,3 %	+1,5 %
	Nuo 30,3 % iki 23,9 % (ES vidurkio)	+1,0 %
	Nuo 23,9 % iki 17,6 %	+ 0,5 %

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis siūloma ESF+ asignavimų skyrimo metodika.

X priedas — ERDF/ ESF+ remiamų regionų klasifikavimas

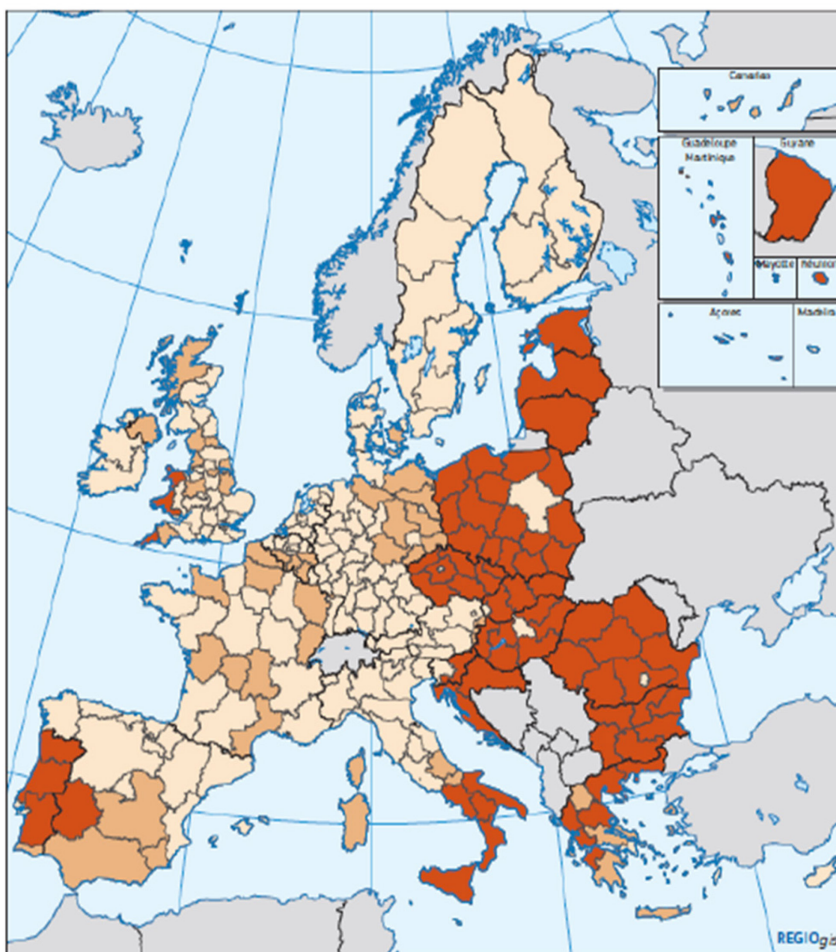
Xa priedas. 2021–2027 m. laikotarpiu taikoma regionų klasifikacija

BVP vienam gyventojui (perkamosios galios standartais) pagal NUTS 2 lygio regionus, 2014–2016 m. vidurkis
Indeksas, 27 ES valstybės narės = 100

- < 75 % (mažiau išsivystę regionai)
- 75–100 % (pereinamojo laikotarpio regionai)
- \geq 100 % (labiau išsivystę regionai)

Xb priedas. 2014–2020 m. laikotarpiu taikoma regionų klasifikacija

BVP (perkamosios galios standartais vienam gyventojui, 2007–2009 m. vidurkis – 27 ES valstybės narės = 100

Kategorija

- Mažiau išsivystę regionai
- Pereinamojo laikotarpio regionai
- Labiau išsivystę regionai

Pastaba. Majotas atitiks finansavimo reikalavimus kaip mažiau išsivystęs regionas
Šaltinis: Regioninės ir miestų politikos GD

Apie skubias atvejo apžvalgas

Skubiose atvejų apžvalgose nėra naudojamas naujas audito darbas ar pateikiami nauji audito metu nustatyti faktai ir rekomendacijos. Jose pateikiami faktai konkrečiomis temomis ir išsami analizė, padedanti suprasti susijusias problemas.

Audito Rūmų grupė

Šią skubią atvejo apžvalgą patvirtino II audito kolegija, atsakinga už investicijų sanglaudai, ekonomikos augimo ir įtraukties išlaidų sritis. Kolegijos seniūnė Iliana Ivanova yra šios ataskaitos narė pranešėja. Jai padėjo kabineto vadovas Mihail Stefanov, kabineto atašė James Verity, pagrindinis vadybininkas Niels-Erik Brokopp, užduoties vadovė Mariya Zhekova ir auditorius Tristan Le Guen.

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

EUROPOS AUDITO RŪMAI
12, rue Alcide de Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Užklauso: eca.europa.eu/lt/Pages/ContactForm.aspx

Interneto svetainė: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors

© Europos Sąjunga, 2019 m.

Dėl leidimo naudoti arba kopijuoti nuotraukas arba kitą medžiagą, kurių autorių teisės nepriklauso Europos Sąjungai, būtina tiesiogiai kreiptis į autorių teisių subjektus.